

Európai Hálózat az állategészségügyről és takarmányozásról a **juhágazat** szereplői között, az interaktív és innovatív tudáscsere érdekében

E-learning tananyag A magyar gazdálkodók szükségleteire



This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement N° 863056.



Takarmányozás:

- Takarmányozási igény ismerete
- Gyep- és legeltetés menedzsmentje

Állategészségügy:

- Belső élősködők
- Sántaság





Hogyan kezeljük...



Gyep- és legeltetés menedzsmentje tenyésztési rendszerben

*9 megoldás
1 tudnivaló
6 tipp és trükk*







EuroSheep által javasolt megoldások

Megoldás neve	Ország
Gyepmérés	
Parazitizmus kezelése legelő állatoknál	
Toklyó kezelési eszköz	
Rotációs legeltetési rendszerek (létesítés és kezelés)	
Útmutató a rotációs legeltetés megvalósításához	

Tudnivalók

[Növendékek nevelése a kiesés pótláshoz](#)

Megoldás neve	Ország
Gyepmérőbot és tárcsás fűmagasság mérő	
A bárányok legeltetése – mit lehet elérni?	
A legeltetési útvonalak online története, hogy feljegyezzük és javítsuk a legeltetési útvonalakat a következő évben	
Wikiloc – egy ingyenes eszköz a legeltetési tevékenységek rögzítésére	

Tippek és Trükkök

[Spanyol Tipp és trükk – Legeltetési terv – YouTube](#)

[Spanyol Tipp és trükk – Abrak szükséglet meghatározása– YouTube](#)

[Spanyol Tipp és trükk – Tréningezés villanypásztorhoz – YouTube](#)

[Ír Tipp és trükk – Villanypásztor – YouTube](#)

[Ír Tipp és trükk – Három tipp villanypásztor kerítéshez – YouTube](#)

[Ír Tipp és Trükk – Kúszó legelőkapu - YouTube](#)

Gyepmérés



Szükség/probléma: Gyep- és legeltetés kezelése

Cél: mutasson különböző módszereket a gyepék mérésére és a kezelési eszközökre

- A legeltetett legelő a legolcsóbb takarmány a juhtenyésztő rendszerek számára
- Fontos a termelés maximalizálása és a jó minőségű legelőfűvel való ellátás fenntartása egész évben a juhgazdaságokban
- A fűvet általában kilogramm szárazanyagban mérik hektáronként (kg sza/ha)
- A juhok számára ideális legelőborítás 1200-1500 kg sza/ha



Gyepmérés



- **Hogyan kell megvalósítani:**

A gyepet a következő technikákkal lehet mérni:

1. Kaszálás és súlymérés
2. Tárcsás fűmagasság mérő
3. Gyepmérő bot

- **Várható haszon:** Magasabb fűtermelés, jobb gyepminőség, meghosszabbított legeltetési szezon, magas takarmányértékű szilázstermelés, amelyek mindegyike növeli az állatok teljesítményét és csökkentheti a takarmányköltségeket

- **Előfeltételek és/vagy korlátok:**

- Be kell fektetni a legeltetési mérőberendezésekbe
- Meg kell tanulni a berendezés helyes használatát, valamint a paddock információinak az adatbázisba való kiszámítását vagy feltöltését



Parazitizmus kezelése legelő állatoknál



Szükség/probléma: Gyep- és legeltetés kezelése

Cél: Kezelési intézkedések a legelő állatok fertőzési ciklusának megszakítására az élősködő állatok által kiválasztott és a növényzeten megtelepedett paraziták életformáin keresztül.

Leírás: A belső és külső paraziták által okozott parazitizmus elválaszthatatlanul összefügg a legeltetéssel.

Az állatok fertőzése a paraziták bizonyos életformáin keresztül történik, amelyeket a terepen tartózkodó élősködő állatok választanak ki, vagy a növényzeten fejlődnek ki (pl. lárvává fejlődő peték), majd más legelő állatok elfogyasztják. Ezek az életformák lenyelésükkor megfertőzik a naiv állatokat, és elszaporodnak, így folytatják a fertőzési ciklust.

→ Azok a legeltetési technikák, amelyek megszakítják a paraziták fertőzésének ciklusát, lényegében képesek a belső paraziták elleni védekezésre a juhokban.

Parazitizmus kezelése legelő állatoknál



- **A megvalósítás módja:**

A legelőkön ezt a ciklust megszakító legeltetési intézkedések a következők:

- 1) Legelő állatok számának csökkentése az adott területen és minden bizonnyal a legeltetési kapacitás alá, ami lassítja a fertőzés mértékét
- 2) állatfajok váltogatása egy adott területen, mivel a paraziták egy része fajspecifikus, ez megszakítja a fertőzési ciklust
- 3) új állatcsoport áthelyezése „tisztá” legelőre, ami a korábban legelő nyáj féregtelenítésével érhető el, elég korán ahhoz, hogy „megtisztítsa” a legelőterületet a parazitáktól
- 4) a legeltetett parcellák rotációs legeltetése, a legeltetési rohamok közötti hosszú pihenőidő beiktatása a paraziták körforgásának megszakítása érdekében
- 5) állatok biztosítása legeltetésre, féreghajtó tulajdonságokat kifejező növényekkel (mint pl. baltacim, cmezei katáng, pitypang stb.)

- **Várható haszon:** Könnyebb betakarítás, magasabb termelékenység és a takarmány minősége szénaként és silóként egyaránt.

- **Előfeltételek és/vagy korlátok:** Nincsenek meghatározva előfeltételek és korlátok

Toklyó kezelési eszköz



Szükséglet/probléma: Legeltetés kezelése

Cél : A toklyók takarmányozásának tervezése a termelési céloknak megfelelően (gazdaságos megközelítés és toklyó ütemezés)

Leírás :

- Ez egy Excel eszköz a nevelési időszak minden fázisában szükséges takarmánymennyiség kiszámítására, gazdaságos információszolgáltatásra.
- Az eszköz a választott takarmányozásnak megfelelően előrejelzi a legrelevánsabb dátumokat is (tehát mikor érik el a toklyó a párzáshoz ajánlott élősúlyt).
- A felhasználó különböző takarmányozási alternatívákkal szimulációkat készíthet, és felmérheti azok nevelésre gyakorolt hatását is.

**Cél:
Takarmányozás
tervezése**

Toklyó kezelési eszköz



- **A megvalósítás módja:**

Töltse le a fájlt a számítógépére (ingyenes)

- **Várható haszon:**

- Az állatok takarmányozásának megfelelő megtervezése a nevelési időszakban, valamint a költségek kiszámítása.

- **Előfeltételek és/vagy korlátok: :**

- Excel 2016

Cél:
Takarmányozás
tervezése

Költség-haszon és fenntarthatósági elemzés



• Additional Costs				
	Increase	Decrease	Percentage	Euro
• Fuel	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Labour (man-hours)	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	1.15 €
• Equipment/materials (e.g. weigh scales, formalin etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Feeding : concentrates	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Feeding : forages	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Electricity	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Water (water, troughs, piping etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Seed	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Fertilizer	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Sprays (herbicides, pesticides etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Contractor charges (ploughing, spraying, harvesting etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Medicine (antibiotics, anthelmintics, vaccinations)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Technical advise	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	5 €
• Vet services	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Lab services	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Other external services	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Others (specify):	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
Total	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		6.5
• Additional Incomes				
	Increase	Decrease	Percentage	Euro
• Output (e.g. meat, milk, wool)	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	4.5 €
• Quality bonus (carcass confirmation, fat and protein composition etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Farm schemes and direct payments	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
Others (specify): shorter replacement period and earlier age at mating	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	9 €
Total	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		13.5
Average increase in earning (lamb-ewe)			(€/...)	7 €

- *A növendéki időszak jó tervezése -> további munkaügyi és műszaki tanácsadás a megoldás megvalósításához.*
- *További előnyök= kevesebb idő a nevelési időszakra és megfelelőbb növekedés, amely a tejtermelés növekedéséhez vezet.*
- *Jobb növendék tervezés:*
 - *Növendék időszak csökkentése*
 - *pontosabb takarmányozási ütemterv*
 - *A takarmányozási, legeltetési és takarmány-önhatékonyság növelése.*
- *Jobb állatjólét*
- *Jobb családi munkaszervezés -> a társadalmi fenntarthatóság és a vállalat imázsának javítása.*

**Cél:
Takarmányozás
tervezése**

Rotációs legeltetési rendszerek (létesítés és kezelés)



Háttér

- A rotációs legeltetési rendszerek magukban foglalják
 - területek karámokra osztva
 - karámok kezelése rotációban



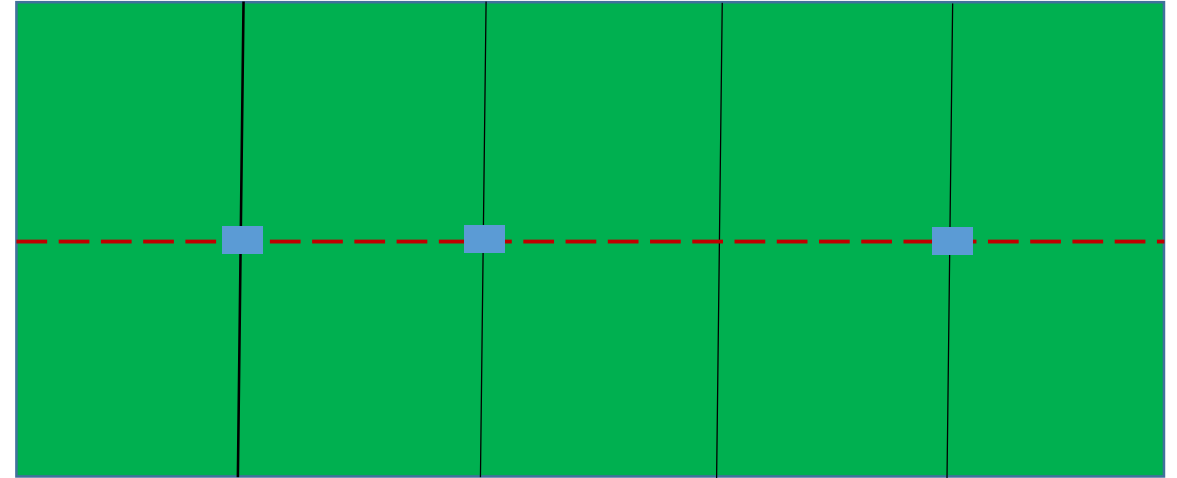
- Megkönnyíti
 - gyepgazdálkodás
 - magasabb növényhasználat
 - magas tápértékű szilázs
 - bárányóvoda
- Igényli
 - kiszámítani az ideális legelőkert méretét (3 nap legelés csoportonként)
 - karámokhoz való hozzáférés
 - vízellátás
 - elkerítés

Rotációs legeltetési rendszerek (létesítés és kezelés)



Hogyan vezessük be:

- Legelőcsoportonként 5 állandó legelőkert
- Elektromos kerítés a legelőkertek felosztásához
- Cél 3 napig legeltetés fél legelőkertenként
- Körülbelül 21 napos forgás a szezon közepén és 40 napos forgás tavasszal és ősszel



- Stratégiaileg helyezze el az itatóvályúkat a fő legelőkertek között, amelyek szétválaszthatók

Várható haszon:

- Magasabb fű felhasználás
- Gyegminőség növekedése
- Magas takarmányértékű szilázs előállítása
- Állatok termelékenységének növekedése
- Takarmányozási költségek csökkennek

Útmutató a rotációs legeltetés megvalósításához



Szükséglet/probléma: Legelő és legeltetés kezelése (anyajuh)

Cél: A rotációs legeltetést kezdő gazdák számára segítő megoldások nyújtása

Leírás:

Egy 4 oldalas A4-es dokumentum, ami tartalmazza a rotációs legeltetéshez szükséges alapvető ismeretek összefoglalóját. A dokumentum könnyen áttekinthető útmutató.

A megvalósítás módja:

Útmutató körvonalai:

- Első beállítás, beleértve azt is, hogy hány karám van a forgásban, az állomány sebessége, a mozgó állomány stb..
- Az alapvető infrastrukturális anyagok, beleértve a vezetéket, a vízvezetékeket, az elektromos áramforrásokat stb.
- Munkaerőigény, beleértve a munkaerőköltségek megtakarításának hasznos módjait
- Egyéb hasznos tippek az áramellátásról és a földelésről



Cél:
Útmutató a
rotációs legeltetés
megkezdéséhez

Útmutató a rotációs legeltetés megvalósításához



• Várható haszon:

- A termesztett fű és a hasznosítás növelése (csökkentett hulladék) = megnövekedett kibocsátás/ha és/vagy csökkentett ráfordítás
- A legelő minőségének fenntartása = az állattartás jobb teljesítménye a késői/utó szezonban
- Javítsa szezon végi/ téli legeltetés elosztását = Csökkentse a téli etetési költségeket
- Több fű tavasszal = kevesebb pótlásra van szükség
- A vetett fajok nagyobb perzisztenciája = Kevesebb újravetés

• Előfeltételek és/vagy korlátok:

- A dokumentum kiemeli a karámos rotáló legeltetés alapfogalmait és ismereteit. Nincs azonban említés más rotációs legeltetési rendszerekről, mint a cellás legeltetés, a techno legeltetés.
- A juhok karámok közötti mozgásának időpontja országonként eltérő lehet, mivel a változó éghajlat stb. hatással lehet a legelő pihenőidejére, így az időzítések eltérhetnek az Egyesült Királyságtól.
- Előfordulhat, hogy a fent látható rotációs legeltetési előnyök nem láthatók elléskor. Ha a rotációs karámban történő legeltetést összehasonlítjuk az elléskor beállított állományrendszerrel, az állomány elhelyezése jobb megoldásnak tekinthető, mivel az anyajuhok és bérányok közötti kapcsolatokat a rendszeres eltolás befolyásolhatja.



Cél:
Útmutató a
rotációs
legeltetés
megkezdéséhez

Költség-haszon és fenntarthatósági elemzés



• Additional Costs				
	Increase	Decrease	Percent age	Euro
• Fuel	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	10 %	... €
• Labour (man-hours)	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	12 %	... €
• Equipment/materials (e.g. weigh scales, formalin etc.)	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	15,000 €
• Feeding : concentrates	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	90 %	... €
• Feeding : forages	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	10 % (per head)	... €
• Electricity	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	5 %	... €
• Water (water, troughs, piping etc.)	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	300 %	... €
• Seed	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Fertilizer	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Sprays (herbicides, pesticides etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Contractor charges (ploughing, spraying, harvesting etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Medicine (antibiotics, anthelmintics, vaccinations)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Technical advise	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	30 %	... €
• Vet services	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Lab services	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Other external services	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Others (specify):	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
Total	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
• Additional Incomes				
	Increase	Decrease	Percent age	Euro
• Output (e.g. meat, milk, wool)	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	45-50 %	... €
• Quality bonus (carcass confirmation, fat and protein composition etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Farm schemes and direct payments	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
Others (specify):	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
Total	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
Average increase in earning (per ewe, ha, etc.)			(€/...)	... €

New Entrants to Farming

Rotational Grazing



Rotational grazing is a great tool for new entrants as well as established farmers, as it enables greater stocking densities. Those with better opportunities to gain more stock or using seasonal mix, can expand flock or herd size through better grassland utilization – rotationally grazed grass is better utilized grass. Rotational grazing involves small field sizes (or paddocks) combined with frequent stock movements to reduce grass wastage and provide a rest for the grass. The intensive grazing followed by a rest period leads to greater grass utilization, improved pasture quality and greater grass yield.

How to go about it:

1. Set up:

A simple example is the three week, three day rotation in combination with sheep to suit the conditions of the situation.

The three week, three day rotation will involve:

- Eight paddocks
- Moving stock every three days
- Providing a three week rest period



2. Modification considerations

Rest period is dictated by the grass growing conditions, as grass growth slows, more paddocks need to be brought into the rotation to increase the rest period and achieve target pre-grazing heights. Consider rest periods (must be adjusted according to grass growth).

- Spring: 10-21 days
- Summer: 20-30 days
- Autumn: 30-40 days
- Winter: 50-100 days

Utilisation: The shorter the grazing duration the greater the utilisation (amount consumed) – the animals are given less opportunity to waste.



Scottish Government
Ruminants and H. Albes
gov.scot

Cél:
Útmutató a rotációs legeltetés megkezdéséhez

Gyepmérőbot és tárcsás fűmagasság mérő



Szükséglet/probléma: Legelő és legeltetés kezelése (anyajuh)

Cél : Segítség a szántóföldi fű mennyiségi meghatározásában (hogyan mérjük a fűvet).

Leírás :

- A gyepmérőbot és tábla:- egy vonalzó és egy nyomótábla a fűmagasság mérésére, a vonalzó egy átszámítási táblázatot tartalmaz cm-től kg/szárazanyag per hektárig.
- Tárcsás fűmagasság mérő:- Kézi vagy elektronikus eszköz, amely a gyep sűrűségének kiszámítására szolgál, és átszámítja azt kg/szárazanyag/hektár mérésre.



Cél:

Számszerűsítse a fű mennyiségét a területen



Gyepmérőbot és tárcsás fűmagasság mérő használata

- **A megvalósítás módja:**
- Járja be a táblát W-alakban a tábla és a gyepbot vagy a Platemeter segítségével.
- Helyezze a táblát a gyepre, hogy összenyomja a fűvet, helyezze rá a gyepmérőbotot, és nézze le a mértéket.
- A gyepbot 5 különböző kalibrációval rendelkezik. Tavasz, késő tavasz, nyár, ősz, tél az évszakban mért értékeket. Az optimális legeltetési zóna 8–4 cm a juhoknak báránnyokkal.
- A Platemeterek elvégzik Ön helyett a méréseket, a legtöbb elektronikus Platemeterhez pedig mezőnként 30 mérésre van szükség az átlag megadásához. A modelltől függően egyesek automatikusan elmentik az eredményt, másokat pedig manuálisan kell rögzítenie.
- A gyepmérőbot és a Platemeter a fűmennyiséget szárazanyag kilogrammban mérik, és ebből az értékből megtudhatjuk, hogy mennyi fű képes kielégíteni a készletszükségletet.

Cél:
Számszerűsítse a fű mennyiségét a területen

Gyepmérőbot és tárcsás fűmagasság mérő használata



- **Várható haszon:**
- Képes a fű mennyiségének kg szárazanyagban való meghatározására, lehetővé téve a helyes telepítési beállítás és pontos takarmányozási költségvetés megvalósítását. A fű mérése segít a gyepkezelési gyakorlat javításában.
- **Előfeltételek és/vagy korlátok :**
- Ugyanannak a személynek kell elvégeznie, a következetesség kulcsfontosságú. Rendszeresen 2 hetente a terület bejárása javasolt. A mért fűnek reprezentatívnak kell lennie a területre.
- Használat előtt a Platemetert kalibrálni kell úgy, hogy a felesleges fűvet eltávolítsuk az alapról, mert ez torzíthatja az eredményeket.

Cél:
Számszerűsítse a
fű mennyiségét
a területen

A bárányok legeltetése – mit lehet elérni?



Háttér

- A legeltetés a fűellátás és a takarmányérték összeegyeztetését jelenti az állatszükségletekkel
- Ahogy a fű érik
 - nő a szár aránya
 - az emészthetőség és a beviteli potenciál csökken
- A magas bárányteljesítmény elérése érdekében maximalizálja a levelek arányát, így az emészthetőséget és a beviteli potenciált





A bárányok legeltetése – mit lehet elérni?

A megvalósítás módja:

- Gyep magassága - a legelőkezelés legegyszerűbb és leghatékonyabb módja
- A bárányok szezójának előrehaladtával növelje a legeltetés utáni gyep magasságát

1. táblázat A bárányok számára célzott legeltetés utáni gyepmagasság

Hónap	Legeltetési rendszer	
	Forgó	Raktáron
Március	3.5 – 4	5
Április	3.5 – 4	5 – 6
Május	4.5 – 5	6
Június	5.5 – 6	6 – 7
Július	6	7 – 8
Augusztus	6	7 – 8
Szeptember	6	8

Várható haszon:

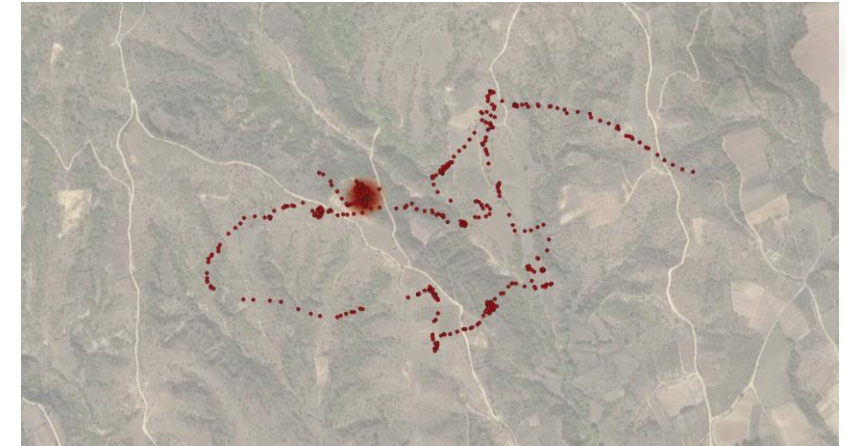
- A legeltetési időszak vége előtt minden bárány levágásra vihető koncentrátum-kiegészítés nélkül (kivéve a hármásikreket az elválasztásig)

A legeltetési útvonalak online története, hogy feljegyezzük és javítsuk a legeltetési útvonalakat a következő évben



Szükség/probléma : Legelő és legelés menedzsment

Cél: Javítsa a legeltetési útvonalakat, emlékezzen a legeltetési útvonalak érdekes pontjaira, emlékezzen a legjobb legelőkre a következő évre, működjön együtt más, ugyanabban a régióban legelő gazdákkal.



Leírás :

- A legeltetési útvonalak és helyek dokumentálása és fakitermelése fontos eszköz lehet mind az állomány termelékenységének, mind a legelők fenntartható kezelésének javításában.
- A túllegeltetés egy régióban kedvezőtlenül befolyásolhatja annak minőségét, valamint a biomasz mennyiségét, a talajeróziót és a területtől függő egyéb állatokat.
- Az útvonalakon és a legelőterületeken egész évben és az évek között funkcionális változtatások lehetségesek, ha minden állománynál megvan a korábbi mozgások „előzménye”.
- A legeltetési útvonalak és területek megjelenítéséhez és kezeléséhez modern, olcsó és könnyen hozzáférhető berendezések használhatók.

A legeltetési útvonalak online története, hogy feljegyezzük és javítsuk a legeltetési útvonalakat a következő évben



A megvalósítás módja:

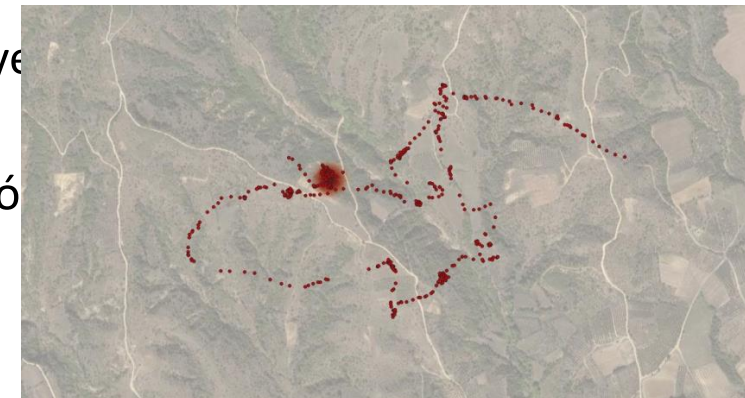
- A GPS (Global Positioning System) technológia használható kereskedelmi állatkövető berendezéseken (például GPS nyakörvek) a legelő állatokon, okostelefonon keresztül az állatokat kísérő gazdán, vagy akár házi készítésű nyakörveken keresztül olcsóbb GPS nyomkövető eszközökkel (például autó követő) eszközök).
- Az útvonalak online térképre történő importálása után a különböző állományok különböző térképei egymással kombinálhatók.
- Ezen túlmenően, minden gazdálkodó meghatározhatja az útvonalon található érdekes helyeket, például vízforrásokat, pihenőhelyeket, lehetséges veszélyeket, jó növényzettel rendelkező területeket stb.

Várható haszon:

A legeltetés jobb menedzselése, jobb legelők, több nyáj együttes kezelése.

Előfeltételek és/vagy korlátok:

- A gazda alapvető ismerete az alkalmazott technológiáról korlát lehet, de könnyen megtanítható.
- Legalább GPS technológiás okostelefon szükséges, ami már a legolcsóbb verzió megtalálható.



Költség-haszon és fenntarthatósági elemzés



• Additional Costs				
	Increase	Decrease	Percentage	Euro
• Fuel	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Labour (man-hours)	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	0.1 % ¹	... €
• Equipment/materials (e.g. weigh scales, formalin etc.)	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	0,05 % ²	... €
• Feeding : concentrates	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Feeding : forages	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Electricity	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Water (water, troughs, piping etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Seed	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Fertilizer	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Sprays (herbicides, pesticides etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Contractor charges (ploughing, spraying, harvesting etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Medicine (antibiotics, anthelmintics, vaccinations)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Technical advise	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Vet services	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Lab services	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Other external services	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Others (specify):	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
Total	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
• Additional Incomes				
	Increase	Decrease	Percentage	Euro
• Output per ewe (e.g. meat, milk, wool)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Quality bonus (carcass confirmation, fat and protein composition etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Farm schemes and direct payments	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
Others (specify):	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
Total	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
Average increase in earning (per ewe, ha, etc.)			(€/...)	... €

- Az okostelefon vásárlásával járó többletköltségek, vagy az esetleges kommunikációs költségek csekélyek, és a legtöbb esetben a gazdálkodók már mindkettővel rendelkeznek. A technológia elsajátításához szükséges többletidő elhanyagolható. **A technológia alkalmazása potenciálisan fedezheti a költségeket és növelheti a bevételt az állomány legeltetési útvonalának javításával.**
- A technológia nem jár több üzemanyag-, áram-, vízfogyasztással stb., így nincs negatív környezeti hatása. A módszer **alkalmazása potenciálisan javíthatja az állományok termelékenységét a legeltetés hatékonyságának javításával.**
- A legeltetési útvonalak figyelemmel kísérése és az ugyanazon a területen legelő gazdálkodók közötti együttműködés pozitív környezeti hatást gyakorolhat a területre. A tájat a különböző állományok jobban tudják hasznosítani, hogy **minimalizálják a talajra és a helyi biodiverzitásra gyakorolt negatív legeltetési hatást.** A korábbi évek legeltetési útvonalainak adatai is felhasználhatók a jelenlegi legeltetési útvonalak jobb megtervezéséhez, tekintettel a tájvédelemre és az erőforrások hatékony felhasználására. A vízhiány minimalizálása érdekében a legelőterületeken a vízforrások tervezett kezelése is lehetséges.



Wikiloc – egy ingyenes eszköz a legeltetési tevékenységek rögzítésére

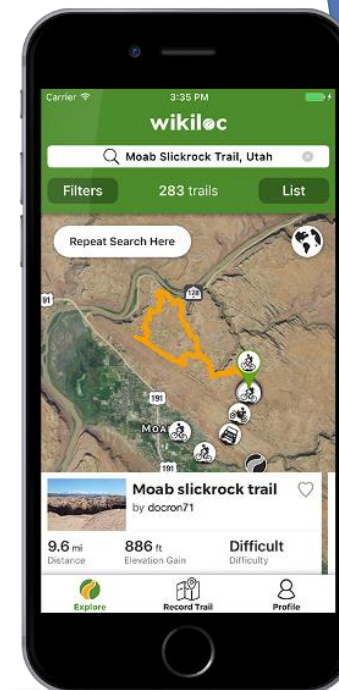


Szükséglet/probléma: Gyep- és legelőgazdálkodás (anyajuh)

Cél : Megoldást nyújtani a legeltetési útvonalak fejlesztését igénylő gazdáknak, hogy többet tudjanak meg rutin legeltetési tevékenységeikről, memorizálják az útvonalakat, megállóhelyeket és hogy a gyepterületeket fenntarthatóbban hasznosítsák.

Leírás :

- ✓ A Wikiloc egy ingyenes alkalmazás okostelefonokra/ táblagépekre/ számítógépekre a legeltetési tevékenységek és útvonalak nyomon követésére.



Cél:
Hatékonyabb
legeltetési
gyakorlatok



Wikiloc – egy ingyenes eszköz a legeltetési tevékenységek rögzítésére



- **A megvalósítás módja:**

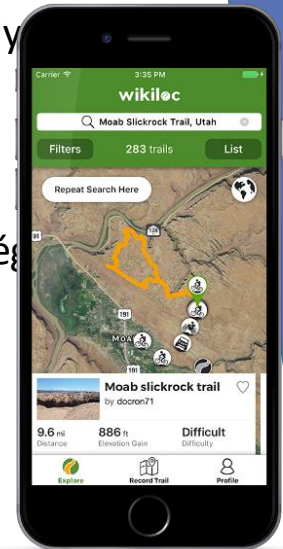
- A gazdálkodóknak szükségük van egy egyszerű okostelefonra, amire letölthetik az alkalmazást a Wikilog webhelyről
- Ingyenes regisztráció az oldalról
- A legeltetés előtt nyomja meg a felvétel gombot.
- Nyomja meg a Befejezés gombot, amikor a legeltetés befejeződik, és az útvonal már szerepel is a fiókjában; még információval is kiegészítheti (legeltetés közben készíthető fényképek, megállóhely, vízforrás, növényzet stb.)

- **Várható haszon:**

- A legeltetési útvonal összes adatának rögzítése,
- A legeltetés jobb kezelése költség mentesen
- Hasznos kommunikáció a gazdálkodók között, így kisebb környezetromlás

- **Előfeltételek és/vagy korlátok:**

- Alapvető technológiahasználati ismeretek
- Egy okostelefon



Cél:
a legeltetési
útvonalak javítása
és az információk
megosztása

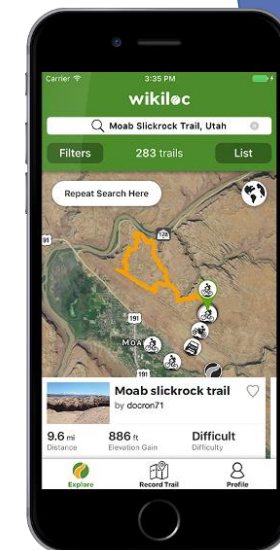


Költség-haszon és fenntarthatósági elemzés



• Additional Costs				
	Increase	Decrease	Percentage	Euro
• Fuel	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Labour (man-hours)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	%	... €
• Equipment/materials (e.g. weigh scales, formalin etc.)	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	0,003 %	... €
• Feeding : concentrates	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	40 %	... €
• Feeding : forages		X	50 %	... €
• Electricity	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Water (water, troughs, piping etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Seed	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Fertilizer	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	... %	... €
• Sprays (herbicides, pesticides etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Contractor charges (ploughing, spraying, harvesting etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Medicine (antibiotics, anthelmintics, vaccinations)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Technical advise	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Vet services	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Lab services	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Other external services	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Others (specify):	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
Total	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		30€/ewe
• Additional Incomes				
	Increase	Decrease	Percentage	Euro
• Output (e.g. meat, milk, wool)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	20 %	... €
• Quality bonus (carcass confirmation, fat and protein composition etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Farm schemes and direct payments	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
Others (specify):	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
Total	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
Average increase in earning (per ewe, ha, etc.)			(€/...)	20 €/ewe

- *A wikiloc használata legeltetés közben segít jobban kihasználni a gyepek előnyeit, mert képesek lesznek kommunikálni az alkalmazásból. Az okostelefon vásárlásával járó egyetlen többletköltség nagyon kicsi, sőt manapság a legtöbb gazdálkodó rendelkezik vele. Mivel az állatok egész nap legelnek, kevesebb töményre és takarmányra lesz szükségük.*
- *A Wikiloc alkalmazás egy ingyenes eszköz, amely nem igényel többletköltséget. Ennek az alkalmazásnak nincs negatív hatása a környezetre. Pozitív hatással van a legeltetés hatékonyságára és a földterületre.*



Cél:
a legeltetési
útvonalak javítása
és az információk
megosztása



Hogyan kezeljük...



Takarmányozási igény ismerete a fejlődés különböző szakaszaiban

*8 megoldás
4 tudnivaló
4 tipp és trükk*







EuroSheep által javasolt megoldások

Megoldás neve	Ország
Jerke bárányok csoportosítás a megfelelő tőgyfejlődés érdekében	
Jerkék takarmányozási terve az elválasztástól a párzásig	
Anya juhok takarmányozása - takarmány tervezés	
A BCS mint eszköz az anyajuhok takarmányozási szükségletére	

Tudnivalók

- [A hízóbárányok takarmányozási követelményeinek ismerete](#)
- [Bárányok koncentrátummal való etetése a legelőn](#)
- [Az anyajuhok takarmányozási szükséglete a termelési ciklus kulcspontjain](#)
- [Ideális tejpotló keresése kiskérődzők számára](#)

Megoldás neve	Ország
A bárányok fokozatos elválasztási protokollja	
Toklyók kezelése, melyek 1 éves korban ellettek	
Takarmány ellenőrző eszköz	
A születés és a nevelési típus hatása a bárány teljesítményére	

Tippek és trükkök

[Skót tipp és Trükk - Etetőhasználat tanítása – YouTube](#)

[Spanyol tipp és trükk – Jerkebárányok etetőhasználata – YouTube](#)

[Francia tipp és trükk – Egyedek megjelölése az etetőnél– YouTube](#)

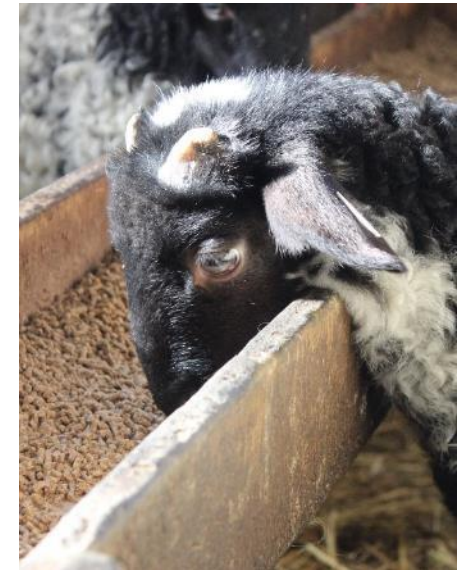
[Magyar tipp és trükk - Szalma etetése melasszal](#)

Jerke bárányok csoportosítás a megfelelő tőgyfejlődés érdekében



- **Megválaszolt igény/elvárás:** Takarmányozási igények ismerete a fejlődés különböző szakaszaiban, a leszoktatási átmenet kezelése
- **Cél:** a takarmányfelvételt az állati szövetek, különösen a tőgy különböző növekedési szakaszaihoz igazítani

	Takarmány	Koncentrátum
2 hónappal előtte	Ingyenes hozzáférés: jó minőségű szalma vagy alacsony szénatartalmú széna	Ingyenes hozzáférés körülbelül 800 g/nap
2-3 hónap között	Ingyenes hozzáférés: jó minőségű széna	600 g/nap arányban



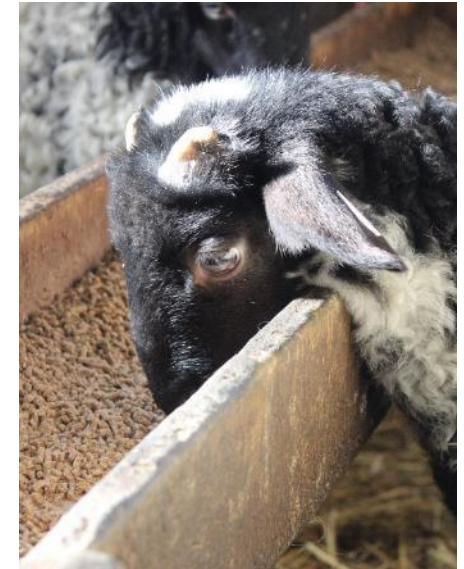
Az emlőszövet 2 és 3 hónapos korban kezd kifejlődni: : ha a DWG túl magas, a **tőgyben zsírszövet** (zsír) alakul ki a szekréciós szövet helyett!

Cél:
DWG < 170
g/nap

Jerke bányák csoportosítás a megfelelő tőgyfejlődés érdekében



- **Hogyan vezessük be:**
- Az állatokat lemérik és **súly szerint válogatják**
 - Progresszív adagolás és gabonafélék bevezetése
 - Gyorsan eléri a **600 g max**
- **Várható haszon:** a szekréción szövet megfelelő fejlődésének biztosításával az anyajuhok tejszintje jobb
- **Előfeltételek és/vagy korlátok:** Az állatok súlyának ismerete homogén tételek készítéséhez, gabonafélék rendelkezésre állásához



Cél:
DWG < 170
g/nap

Költség-haszon és fenntarthatósági elemzés



• Additional Costs (in green, items related to environmental evaluation too)				
	Increase	Decrease	Percentage	Euro
• Fuel	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Labour (man-hours) ¹	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Equipment/materials (e.g. weigh scales, formalin etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Feeding : concentrates ²	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	... %	- 2 €/ewelamb
• Feeding : forages	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	0.5- 1 €/ewelamb
• Electricity	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Water (water, troughs, piping etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Seed	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Fertilizer	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Sprays (herbicides, pesticides etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Contractor charges (ploughing, spraying, harvesting etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Medicine (antibiotics, anthelmintics, vaccinations)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Technical advise	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Vet services	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Lab services	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Other external services	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Others (specify):	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
Total	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>		- 1 €/ewelamb
• Additional Incomes				
	Increase	Decrease	Percentage	Euro
• Output per ewe (e.g. meat, milk, wool)	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Quality bonus (carcass confirmation, fat and protein composition etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Farm schemes and direct payments	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
Others (specify):	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
Total	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		

- *Azáltal, hogy a jerkéket testtömegük alapján csoportokra osztják, és a koncentrátumok szintjén adagolják, kevesebb zsírszövet alakul ki a tőgyben, és több titkoszövet alakul ki. Karrier szempontból többet és tovább termelnek. Mindeközben lehetővé teszi a **koncentrátum megtakarítását**, ami 2 €-nak felel meg jerkénként 30 nap alatt.*
- *A koncentrátumok adagolásával és a kereskedelmi takarmány helyett a **gabonafélék bevezetésével a takarmány-önellátás javul.***
- *A tőgy hatékonyabban termel tejet, és a végén az **állatok hatékonysága is javul.***

Jerkék takarmányozási terve az elválasztástól a párzásig



Szükséglet/probléma: Növekedési célok az első ellésnél 1 éves korban

Cél: a bárányok növekedésének és fejlődésének ösztönzése a termelés korai megkezdése érdekében.

Leírás :

Az anyajuhok táplálékszükséglete kevésbé ismert, ezért előfordulhatnak olyan hibák, amelyek tartósan befolyásolják az anyajuhok élettartamát. Kiemelkedően fontos, hogy a különböző életkorú testtömegeket elérjük, párzáskor pedig a felnőtt anyajuh tömegének legalább 60-65%-át.

A takarmányozási terv meghatározásához figyelembe kell venni a tőgy fejlődésének módját.

Cél:
bárányok
növekedése és
fejlődése

Jerkék takarmányozási terve az elválasztástól a párzásig



- A megvalósítás módja:

Fázis	Kor (hónap)	Fázis hossza	Cél testsúly (kg)	Átlag napi gyarapodás (g/nap)	Takarmányozás
1a	0-1.5	45	12	180-200	Kolosztrum/szojtatott tej + „választási” koncentrátum (19-20% nyersfehérje (CP), 30-32% keményítő, 5-6 % nyersrost (CF), beleértve a tejsavót és esetleg egy pre-probiotikumot) bárányonként legalább 200 g/nap bevitelig ad libitumkülöntakarmányozással, az anyajuhokat a harmadik hét elejétől naponta egyszer alaposan fejik. Így 30-35 napos korban el lehet választani.
1b	1.5-3	45	18-20	130-150	Váltás a „választásról” a „növekedési” koncentrátumra(17% CP, 33-35% keményítő, 7-8% CF) maximum 30-35 g/kg élősúly + jó minőségű széna ad libitum
2	4-6	90	22-24	40-60	200 g/nap „Tenyész” koncentrátum (15-16% CP, 27-29% keményítő, 9-11% CF) + széna ad libitum + arányos legeltetés.*
3	7-9 (pároztatás)	90	32-35	100-120	300-400 g/nap „Tenyész” koncentrátum + széna ad libitum legeltetés**Lehetséges flushing a kissúlyú báránynak

egészségesebb állatok

- **Előfeltételek és/vagy korlátok:** Mérés adott idős korban

Cél:
báránok
növekedése és
fejlődése

Költség-haszon és fenntarthatósági elemzés



• Additional Costs				
	Increase	Decrease	Percentage	Euro
• Fuel	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
• Labour (man-hours)	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	2%	140
• Equipment/materials (e.g. weigh , formalin etc.)	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		200 ¹
• Feeding : concentrates	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		0 ²
• Feeding : forages	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
• Electricity	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
• Water (water, troughs, piping etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
• Seed	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
• Fertilizer	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
• Sprays (herbicides, pesticides etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
• Contractor charges (ploughing, spraying, harvesting etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
• Medicine (antibiotics, anthelmintics, vaccinations)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
• Technical advise	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
• Vet services	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
• Lab services	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
• Other external services	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
• Others (specify):	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
Total	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
• Additional Incomes				
	Increase	Decrease	Percentage	Euro
• Output (e.g. meat, milk, wool)	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	5%	3,800 € ³
• Quality bonus (carcass confirmation, fat and protein composition etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
• Farm schemes and direct payments	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
Others (specify):	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
Total	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
Average increase in earning per ewe			(€/ewe)	10 €

- *A bárányok takarmányozási tervének elfogadása az elválasztástól a párzásig az igényeknek megfelelően a **munkaerő-, valamint a felszerelési és anyagköltségek növekedésével** jár. Másrészt lehetővé teszi a **bevétel növekedését** a tejtermelés növekedése és a több bárány értékesítése miatt.*
- *Az állomány termékenységének és termelékenységének növekedése várhatóan **pozitív hatással lesz a környezetre.***
- *A csoportok nagyobb homogenitása miatti jobb állatkörülmények várhatóan **csökkentik az egyedek közötti versengést a takarmányozásért, javítva az állatjólétet.***

Anyajuhok takarmányozása - Takarmány tervezés

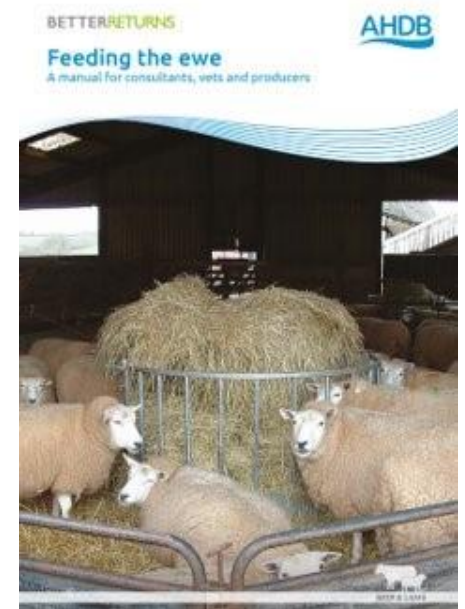


Szükséglet/probléma: A juhok takarmány szükségletének ismerete (anyajuh)

Cél : Az anyajuh takarmányszükségletének a meghatározása a termelési ciklusában

Leírás :

Ez a megoldás az Egyesült Királyságban megtalálható erőforrásokat mutatja be, amelyek az anyajuhok takarmányszükségletét határozza meg, megkönnyítve ezzel a takarmányozás tervezését.



Cél:
Takarmánytervezés
egész évben

Anyajuhok takarmányozása - Takarmánytervezés



- **A megvalósítás módja:**
- „Feeding the ewe” az AHDB-től táplálkozási útmutatást nyújt az anyajuh termelési ciklusának legfontosabb szakaszaihoz:
 - Választás-párázás
 - Párázás– a vemhesség 3. hónapjának a vége
 - A vemhesség utolsó 2 hónapja
 - Takarmányozási periódus elléskor-választás(laktáció)
 - Toklyó, anya takarmányozás
- Quality Meat Scotland (QMS) elkészítette az anyajuhok takarmányozási ütemtervét, amelynek célja, hogy segítse a gazdákat az anyajuhok takarmányozási igényeinek megértésében egész évben, kondíció pontozást alkalmazva, annak érdekében, hogy a követeléseik teljesüljenek.
- Feedbyte® az egyetlen Egyesült Királyságban elérhető korrekciós eszköz, amely juhcsomagot kínál, és éves licenrdíjat számít fel.
- **Várható haszon:**
- Tudományon alapuló tervezés és előrejelzés fejlesztése
- **Előfeltételek és/vagy korlátok::**
- Az anyajuhok takarmányozásában rengeteg információ rejlik, de azok nem minden esetben gazdálkodó barátok. A Feedbyte Rationing szoftver használata nem ingyenes, és használatához képzésre van szükség.

Cél:
Takarmánytervezés egész évben

Költség-haszon és fenntarthatósági elemzés



• Additional Costs				
	Increase	Decrease	Percentage	Euro
• Fuel	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Labour (man-hours)	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Equipment/materials (e.g. weigh scales, formalin etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	€350-1200
• Feeding : concentrates	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	17%	... €
• Feeding : forages	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	20 %	... €
• Electricity	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Water (water, troughs, piping etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Seed	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Fertilizer	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Sprays (herbicides, pesticides etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Contractor charges (ploughing, spraying, harvesting etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Medicine (antibiotics, anthelmintics, vaccinations)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Technical advise	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Vet services	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Lab services	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	€20-25
• Other external services	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Others (specify):	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
Total	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
• Additional Incomes				
	Increase	Decrease	Percentage	Euro
• Output (e.g. meat, milk, wool)	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	10 %	... €
• Quality bonus (carcass confirmation, fat and protein composition etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Farm schemes and direct payments	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
Others (specify):	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
Total	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
Average increase in earning (per ewe, ha, etc.)			(€/...)	... €

- **A takarmányok jobb felhasználása és a hatékonyság, valamint az állatok jobb eredménye** azáltal, hogy segítjük a gazdálkodót, hogy igényeik szerint etesse az állatait.
- *Nincs pazarlás és jobb eredmény az állatok számára.*
- *Nincs hatással az üzemanyag-, áram- vagy vízfogyasztásra, de lehetővé teszi az állatok jobb legeltetését és takarmányozását, kevésbé támaszkodva a felvásárolt koncentrátumokra. A jobb takarmánygazdálkodásnak köszönhetően viszont az állatok kibocsátása potenciálisan 10%-kal nő.*
- *A megoldásnak nincs jelentős hatása a globális környezetre, azon kívül, hogy talán csökkenti a műanyagok ártalmatlanítását, mivel kevesebb műanyag zacskó koncentrátumra van szükség, mivel az irányelvek a koncentrátum helyett a szilázs felhasználására és a legeltetésre helyezik a hangsúlyt.*

A BCS mint eszköz az anyajuhok takarmányozási szükségletére

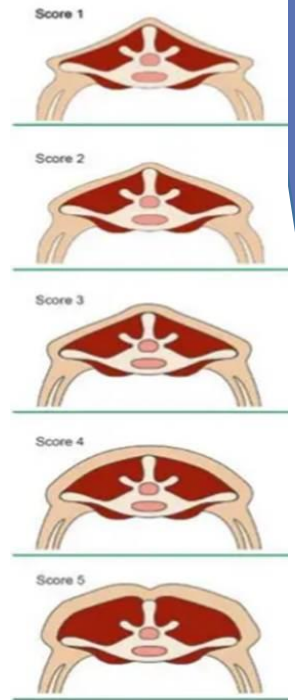


Szükséglet/probléma: A juhok takarmány szükségletének ismerete (anyajuh)

- **Cél :** Praktikus és alkalmazható eszközt nyújtani azon gazdálkodók számára, akiknek problémáik vannak állományuk takarmányozási igényeivel

Leírás :

- ✓ A juhok teskondíció pontozása (BCS) egy olyan irányítási eszköz, amelyet a gazdálkodók használhatnak a gazdaságon belüli döntéshozatal elősegítésére és az állatok teljesítményének optimalizálására.
- ✓ A BCS szubjektív értékelést nyújt az ágyéki gerinc zsír- és izomszövetéről.
- ✓ Gyorsan értékelhető az ágyéki csigolyák tüskés és harántnyúlványainak tapintásával, és egy 1-től 5-ig terjedő ötpontos skálán értékelik.
- ✓ A BCS-nek előnyei vannak az állomány tápláltsági állapotának felmérésében szemben.



Cél:
gyakorlati eszközt
nyújtanak a
táplálkozási igények
kielégítésére

A BCS mint eszköz az anyajuhok takarmányozási szükségletére



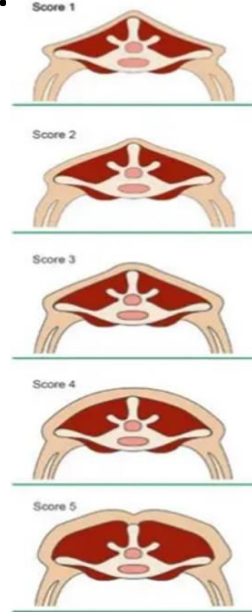
- **A megvalósítás módja:** Nem igényel semmilyen felszerelést. Fogja át minden anyajuh gerincét és ágyékát az utolsó borda és a csípőcsontok között. Érezze a zsírt, amely a „gerincnyúlványokat” (a gerinc felfelé mutató része) és a „keresztirányú nyúlványokat” (az egyes csigolyák mindkét oldalán lévő csontos kiemelkedéseket) borítja. Minél kiemelkedőbb a csont, annál alacsonyabb a testkondíció állapota. **Дәпәтәттә** őket ennek megfelelően 1-5-ig

- **Várható haszon:**

- A nyáj sokkal jobb teljesítménye
- Jobb tápanyag és takarmánykezelés

- **Előfeltételek és/vagy korlátok: :**

- Az anyajuh gyapjassága egy fontos szempont, amelyet figyelembe kell venni
- A gazdálkodóknak képzésre van szükségük a BCS-hez
- Ugyanannak a személynek kell megmérnie minden anyajuhot, ami konzisztens eredményt biztosít



Cél:
gyakorlati eszközt
nyújtanak a
táplálkozási igények
kielégítésére

Költség-haszon és fenntarthatósági elemzés



• Additional Costs				
	Increase	Decrease	Percentage	Euro
• Fuel	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Labour (man-hours)	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	5 %	... €
• Equipment/materials (e.g. weigh scales, formalin etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Feeding : concentrates	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Feeding : forages			... %	... €
• Electricity	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Water (water, troughs, piping etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Seed	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Fertilizer	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Sprays (herbicides, pesticides etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Contractor charges (ploughing, spraying, harvesting etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Medicine (antibiotics, anthelmintics, vaccinations)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Technical advise	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	15 %	... €
• Vet services	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	10 %	... €
• Lab services	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Other external services	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Others (specify):	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
Total	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
• Additional Incomes				
	Increase	Decrease	Percentage	Euro
• Output (e.g. meat, milk, wool)	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	25 %	... €
• Quality bonus (carcass confirmation, fat and protein composition etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Farm schemes and direct payments	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
Others (specify):	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
Total	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
Average increase in earning (per ewe, ha, etc.)			(€/...)	25 €/ewe

- A BCS eszköz lehetővé teszi a gazdálkodó számára, hogy az állatokat állapotuk szerint osztályozza, ami **javítja a termelékenységet**. A BSC alkalmazása **növelheti a munkaerőt**, azonban előnyei messze meghaladják ezt a munkaerőköltséget. Mivel **az állatok jobb egészségi és testállapotúak lesznek, az állatorvosi szolgáltatások költségei csökkennek**.
- A BCS eszköz **segít a takarmányozás és a legeltetés hatékonyságának növelésében** az állatok jobb osztályozásával fizikai állapotuk szerint.
- A jobb állatok **javítják a gazdák társadalmi elfogadottságát és az állatok jólétét**.

A bárányok fokozatos elválasztási protokollja



Szükséglet/probléma: Elválasztási átmenet kezelése (toklyó)

Cél : Protokoll készítése a gazdálkodók számára a creep feeding, amely enyhíti a bárányok elválasztási stresszét

Leírás :

- ✓ Az elválasztás az egyik legstresszesebb eljárás minden bárány számára, nem csak az anyajuh-bárány kapcsolat szempontjából, hanem a bárányok egészségére gyakorolt lehetséges hatása miatt is. A kúszótakarmány a szoptató bárányok extra tápanyagokkal (általában gabonával) való ellátásának eszköze. A bárányok egy „kúszáson” keresztül jutnak hozzá – a kerítésen vagy a kapun lévő nyíláson keresztül, amely elég nagy ahhoz, hogy a bárányok átjussanak, de túl kicsi ahhoz, hogy az anyajuhok bejussanak. belép. A bárálynövekedés szempontjából a testsúly kritikusabb, mint a választási életkor, és a korai elválasztás sikere részben attól függ, hogy milyen sebességgel fejlődik a bárányok bendője.



Cél:
Az elválasztási
stressz
csökkentésére

A bárányok fokozatos elválasztási protokollja



- **A megvalósítás módja:** Kis szemcseméretű, ízletes takarmányokkal etessen: szójaliszt, tört vagy őrölt kukorica. Tartalmazzon kokcidiosztátot. Fejenként napi 200-250 g kúszótakarmány 15 napos kortól az elválasztásig javasolt. A kúszótakarmányozás során részleges szoptatás szükséges. Az étrendet úgy kell összeállítani, hogy 18-20% nyersfehérjét tartalmazzon. Biztosítson tiszta, friss vizet és jó minőségű szénát.
- **Várható haszon:**
 - A bárányokat korábban is piacra lehetne vinni magasabb áron.
 - Serkenti a bendő fejlődését.
 - Az elválasztási stressz csökkenhet
- **Előfeltételek és/vagy korlátok:**
 - A gazdának több figyelmet kell fordítania, és több időt kell töltenie a bárányistállóban
 - A bárányok megfigyelése a szoptatástól a takarmányozásig
 - A korai elválasztás enyhíti a magas termelésű anyajuhok laktációs stresszét, különösen a fiatal anyák esetében.



Cél:
Az elválasztási stressz csökkentésére

Toklyók kezelése, melyek 1 éves korban ellettek



Háttér

- A toklyók jelentős költséggel bírnak az első ellés időszakában
 - az élete során termelt bárányhús értékének 25%-ának felel meg
- Ellés 1 évesen
 - csökkenti a növedékek költségeit
 - növeli a hasznos élettartamot
- Ellésnek 1 éves korban nincs hatása az anyajuh termelékenységére 2 évesen



Toklyók kezelése, melyek 1 éves korban ellettek



Hogyan vezessük be

- Ha 8 hónapos korban csatlakozik, az érett testtömeg 60%-ánál nagyobb legyen
 - a csatlakozási súly növekedésével legalább egy bány felnevelésének valószínűsége javul
- Használja a koshatást
 - hogy ösztönözze az anyajuhok ciklusának megkezdését
 - annak biztosítása érdekében, hogy az állományban lévő összes anyajuh nyilvánvaló ivarzási tüneteket mutasson a párzási időszak első 17 napjában

Vemhesség alatti takarmányozás

Meg kell felelnie a vemhesség követelményeinek, és elő kell segítenie a testtömeg-gyarapodást az érett testtömeg eléréséhez

- A toklyók elléskori súlyának minden 5 kg-os növekedése növelte a bányok
 - születési súlyát 0,25 kg-al
 - napi testtömeg gyarapodást 10g-al

Várható haszon:

- Növelje a hasznos élettartamot és hogy több tapasztalattal rendelkezzen a 2. elléshez.

Költség-haszon és fenntarthatósági elemzés



• Additional Costs				
	Increase	Decrease	Percentage	Euro
• Fuel	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Labour (man-hours) ¹	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	4%	... €
• Equipment/materials (e.g. weigh scales, formalin etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Feeding : concentrates ²	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	20 %	... €
• Feeding : forages	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Electricity	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Water (water, troughs, piping etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Seed	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Fertilizer	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Sprays (herbicides, pesticides etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Contractor charges (ploughing, spraying, harvesting etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Medicine (antibiotics, anthelmintics, vaccinations) ³	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	5%	... €
• Technical advise	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Vet services	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Lab services	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Other external services	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Others (specify):	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
Total	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
• Additional Incomes				
	Increase	Decrease	Percentage	Euro
• Output (e.g. meat, milk, wool) ⁴	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	15 %	... €
• Quality bonus (carcass confirmation, fat and protein composition etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Farm schemes and direct payments	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
Others (specify):	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
Total	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
Average increase in earning (per ewe, ha, etc.)			(€/...)	... €

- Az ellés egyéves korban további befektetéseket (takarmányt, gyógyszert és munkaerőt) igényel, hogy kielégítse az utánpótlás és bérányok vemhességi és növekedési igényeit. Ez az anyajuhok élettartamának növekedését eredményezi, miközben **fenntartja a növekedési célokat** a kétéves bérányhoz való csatlakozáshoz.
- Az anyajuhok egyéves korban történő ellése **javítja a takarmányozást és a legeltetés hatékonyságát**, mivel az anyajuhok több bérányt nevelnek életük során. A **hasított test kilogrammonkénti üvegházhatású gázkibocsátása csökken** az állatok jobb teljesítményének/kibocsátásának köszönhetően.
- Az egyéves ellés **alacsony költséggel növeli az állomány kibocsátását, és javítja a gazdálkodó imázsát.**

Takarmány ellenőrző eszköz



Szükséglet/probléma: A juhok takarmány szükségletének ismerete

- **Cél :** A tanácsadók, sőt a gazdálkodók rendelkezésére bocsátani egy eszközt a takarmányadag ellenőrzéséhez és szükség esetén annak korrigálásához.

- **Leírás és a megvalósítás módja:**

Excel Tool: alapvető takarmányadag program, amely kiszámítja a juhok és kecskék szükségleteit különböző termelési státuszban és szinten. Több mint 100 takarmány tápértékéről szolgáltat adatokat. Az egyenleteket használja a spanyol rendszer (FEDNA), az INRA és az ARC tápanyagszükségletének felmérésére. Nagyon könnyen és intuitívan használható. Ezenkívül tartalmaz néhány kiegészítő kereskedelmi élelmiszert is, mint például glikogén és ketogén tápanyagok, gyorsan fermentálható szénhidrátok, bendőegészségügyi paraméterek (savterhelés, rumia index), amelyek hasznosak lehetnek a táplálkozási célok eléréséhez.

Cél:
ellenőrizze az
adagot, és szükség
esetén javítsa

Takarmány ellenőrző eszköz



- **A megvalósítás módja:**

Először le kell tölteni egy (ingyenes) fájlt a számítógépre, és utána lehet használni.

- **Várható haszon:**

- Az állatok jelenlegi étrendjének javítása
- Takarmányadagok vagy összetett takarmány-összetétel szimulációi
- Lehetőség a gazdálkodók étrendjére vonatkozó tanácsadásra
- Egészségesebb nyáj és magasabb állati teljesítmény

- **Előfeltételek és/vagy korlátok: :**

- Windows 10 és Excel 2016

Cél:
ellenőrizze az
adagot, és szükség
esetén javítsa

A születés és a nevelési típus hatása a bárány teljesítményére



- A születési típus (pl. egyedüli, iker, hármásiker) és a nevelési típus (hány bárányt nevel fel egy anyajuh) befolyásolja az egyedi bárány teljesítményét
- Az állomány átlagos alomméretének növekedésével nő a hármásikrek előfordulása



A születés és a nevelési típus hatása a bárány teljesítményére



1. Táblázat A születés és a nevelési típus hatása a bárány teljesítményére

Nevelési típus	Születés típusa					
	Egyed	Iker		Hármasiker		
	üli	1	2	1	2	3
Születési súly (kg)	5.6	4.5		3.7		
Gyarapodás 0-14 hét (g/nap)	350	314	282	300	273	278
	* 300g creep/bárány/nap kínált					
Választási súly(kg)	38.0	34.0	31.2	32.5	29.9	31.0*

Várható haszon:

- Az egyedül született és nevelt bárányok megcélzott növekedési üteme a születéstől a választásig 330 g/nap, az ikreknél 270 g/nap és a hármásikreknél (óvodával) 280 g/nap

- Az egyedüli bárányok választáskor ~7 kg-mal nehezebbek, mint az ikerként született/nevelt bárányok
- Az ikerként született és egyedülként nevelt bárányok a választáskor ~4 kg-mal nehezebbek, mint az ikerként született/nevelt bárányok
 - születési súly
 - bárányonként elérhető tejmenyiség
- Hármasikerként született és nevelt bárányok
 - könnyebbek születéskor
 - magasabb napi gyarapodás választásig
 - hasonló súly a választáskor a

Költség-haszon és fenntarthatósági elemzés



• Additional Costs				
	Increase	Decrease	Percentage	Euro
• Fuel	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Labour (man-hours)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Equipment/materials (e.g. weigh scales, formalin etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Feeding : concentrates	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Feeding : forages			... %	... €
• Electricity	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Water (water, troughs, piping etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Seed	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Fertilizer	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Sprays (herbicides, pesticides etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Contractor charges (ploughing, spraying, harvesting etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Medicine (antibiotics, anthelmintics, vaccinations)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Technical advise	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Vet services	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Lab services	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Other external services	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Others (specify):	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
Total	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
• Additional Incomes				
	Increase	Decrease	Percentage	Euro
• Output (e.g. meat, milk, wool) ¹	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	2%	... €
• Quality bonus (carcass confirmation, fat and protein composition etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Farm schemes and direct payments	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
Others (specify):	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
Total	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
Average increase in earning (per ewe, ha, etc.)			(€/...)	... €

- *A születési és nevelési típus szerinti takarmányozás **javítja a takarmányozás hatékonyságát és az állatok teljesítményét.***
- *A születési és nevelési típusnak megfelelő optimális takarmányozás **javítja a takarmányozás és a legeltetés hatékonyságát, mivel az állatok növekedési üteme javul, és fiatalabb korban vágják le őket. A hasított testre jutó üvegházhatású gázok kibocsátása csökken az állatok jobb teljesítményének köszönhetően.***
- *A születési és nevelési típus szerinti irányítás **javítja az állatok jólétét és jobb munkakörnyezetet teremt.***

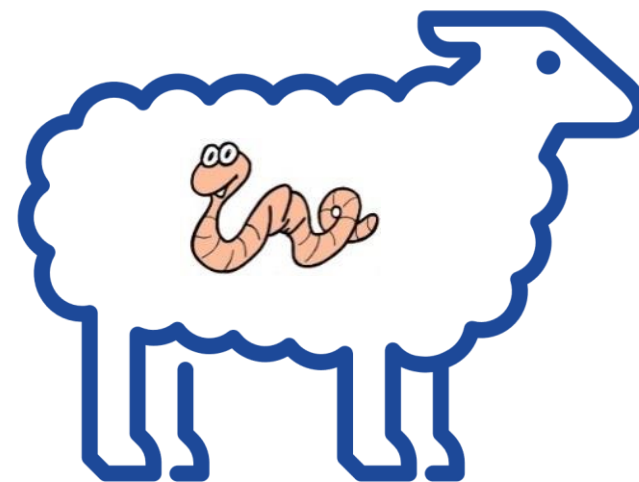


Hogyan kezeljük...










Belső élősködők

***7 megoldás
2 tudnivaló
5 tipp és trükk***



EuroSheep által javasolt megoldások

Megoldás neve	Ország
Szarvasmarhák és juhok vegyes legeltetése, mint megoldás a parazita fertőzés korlátozására	
Bélsár elemzés elvégzése parazita ellenes kezelés után	
Nematodirus elleni védelkezés, előrejelzés és féreghajtó használat	
Az anthelmintikus rezisztencia csökkentése	
A FAMACHA pontszám értékelés	
SCOP információk, beleértve a fonálférgék előrejelzését	
Céltzott szelektív kezelés (TST) alkalmazása anyajuhok esetében	

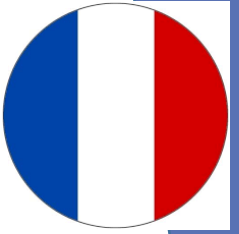
Tippek és Trükkök

- [Skót tipp és trükk – Feljegyzés készítése a kihajtásról – Youtube](#)
- [Skót tipp és trükk – Adagoló pisztoly tartó – Youtube](#)
- [Francia tipp és trükk – Juh gördeszka – Youtube](#)
- [Török tipp és trükk – Pirula szedési próba – Youtube](#)
- [Ír tipp és trükk – Ideiglenes általt megjelölés – Youtube](#)

Tudnivalók

- [A gyomor-bélrendszeri fonálférgék rezisztenciájának genetikája](#)
- [Coccidiosis](#)

Szarvasmarhák és juhok vegyes legeltetése, mint megoldás a parazita fertőzés korlátozására



Szükséglet/probléma: Belső élősködők - **gastrointesztinális strongylosis**

Cél:

- szarvasmarha és juh vegyes legeltetésének javaslata a parazita fertőzés korlátozása érdekében
- A paraziták kockázatának és a termelési ciklus során szükséges **parazitakezelések számának csökkentése** érdekében
- A szarvasmarhák és a kiskérődzők nem azonos típusú strongylosis-ban szenvednek
- Ugyanezen parcellák használatával a szarvasmarhák „megtisztítják” a juhokat a parazitáktól, és ennek ellenkezője is lehetséges.



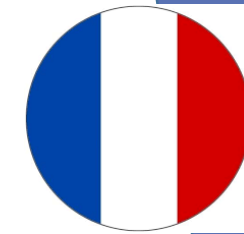
A vegyes juh-szarvasmarha legeltetés alkalmazásának két módja:

Ugyanazon a parcellán lévő juh- és szarvasmarha-állomány forgatásával vagy mindkét faj egyidejű vegyes legeltetésével.

Ahhoz, hogy a tisztítás mindkét oldalon előnyös legyen, az LU-ban a paritáshoz közeli arányra van szükség. Ideális arány = egy teljesen kifejlett tehén 5-6 anyajuhhoz

**A fajok közötti
szinergia**

Szarvasmarhák és juhok vegyes legeltetése, mint megoldás a parazita fertőzés korlátozására



- **Hogyan vezessük be:**

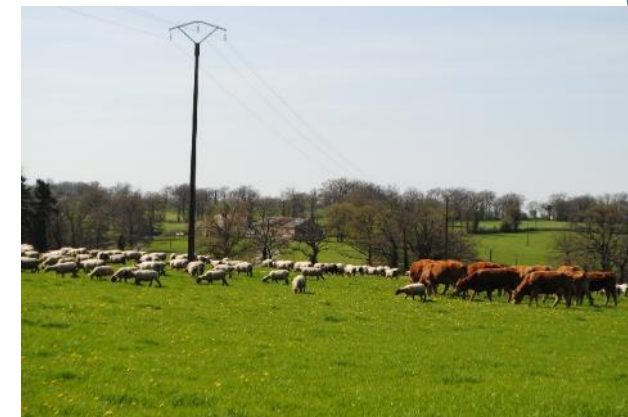
- A vegyes vagy rotációs legeltetés átgondolt állattartást, megfelelő karámozást igényel mindkét rendszerhez...

- **Várható haszon**

- A tojáskiválasztás csökkenése gyakran meghaladja az 50%-ot, és egyes tanulmányok szerint akár 75%-ot is elérhet.
- Többnyire ***Haemonchus contortus* látható**
- Jobb növekedés a báránynál és a jernél
- A vegyes legeltetés pozitív hatása nem olyan nyilvánvaló a szarvasmarhák esetében

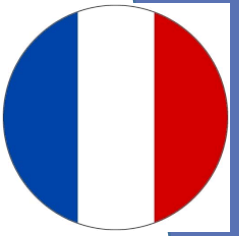
- **Előfeltételek és/vagy korlátok:**

- Két termelés, juh és szarvasmarha, ugyanazon a farmon.
- Mindkét termeléshez igazított kerítés.



A fajok közötti
szinergia

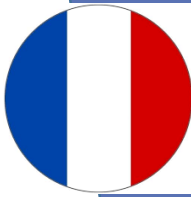
Költség-haszon és fenntarthatósági elemzés



• Additional Costs (in green, items related to environmental evaluation too)				
	Increase	Decrease	Percentage	Euro
• Fuel	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Labour (man-hours)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Equipment/materials (e.g. weigh scales, formalin etc.) ¹	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	10 %	0.25 €/ewe/y
• Feeding : concentrates ²	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	-15 %	-4€/ ewe/y
• Feeding : forages	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Electricity	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Water (water, troughs, piping etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Seed	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Fertilizer	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Sprays (herbicides, pesticides etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Contractor charges (ploughing, spraying, harvesting etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Medicine (antibiotics, anthelmintics, vaccinations) ³	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	-15 %	- 0,1 €/ewe
• Technical advise	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Vet services	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Lab services	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Other external services	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Others (specify):	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
Total	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>		- 4,25 €/ewe
• Additional Incomes				
	Increase	Decrease	Percentage	Euro
• Output per ewe (e.g. meat, milk, wool) ⁴	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	3 %	... €
• Quality bonus (carcass confirmation, fat and protein composition etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Farm schemes and direct payments	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
Others (specify):	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
Total	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
Average increase in earning (per ewe, ha. etc.)			(€/...)	... €

- Az összes kerítést a juhokhoz kell igazítani. A megvalósításhoz új kerítések felszerelésére lehet szükség. Az **amortizációval 0,25 € többletköltséggel** számolunk anyajuhonként és évente.
- Másrészt kevesebb bányát kerül be, ami lehetővé teszi, hogy a **koncentrátum fogyasztás 10 kg-mal vagy 4 €-val csökkenjen anyajuhonként és évente**. Az **anthelmintikus kezelés csökkentése 0,1 € megtakarítást tesz lehetővé anyánként**.
- A jobb takarmányozási hatásokkal és a termelt trágya mennyiségének csökkenésével, mivel a bányákat kint lehet felnevelni, becslésünk szerint ez a **megoldás 13%-kal csökkenti a hasított testre jutó ÜHG kibocsátást egy speciális rendszerrel**.
- Az **anthelmintikumok használatának csökkentése pozitív hatással lesz a talajra és a biológiai sokféleségre**.
- A társadalmi hatásokat tekintve ez a megoldás **javíthatja az állomány jólétét, javíthatja az állatok egészségi állapotát**. És ha kevesebb állat van bent, ez **javítja a gazdaság imázsát és a munkakörnyezetet**.

Bélsár elemzés elvégzése parazitaellenes kezelés után



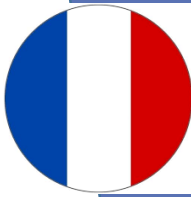
Szükséglet/probléma: Belső élősködők - **gastrointesztinális strongylosis**

- **Cél:** A gastrointesztinális strongylesek kártevőirtó kezelésekkel szembeni rezisztenciájának kimutatására a gazdaságokban
- 0. nap: ugyanazon a csoporton belül két 10 állatból álló csoportot azonosítanak (bárányok, fiatal juhok, anyajuhok). Az első csoport kontrollcsoportként fog működni. Ezek az állatok nem részesülnek kezelésben. A második csoport kezelést kap
- 14 nappal a kezelés után (14. nap): mindkét csoport székletét összegyűjtik és laborba küldik
- A laboratóriumban mindkét csoportra összevont mintás koproszkópos analízist végeznek
- Eredmények



Ismerje meg az
alkalmazkodás
érdekében

Bélsár elemzés elvégzése parazitaellenes kezelés után

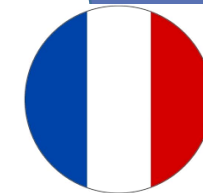


- **Hogyan vezessük be:**
- Felszerelés: egyszer használatos kesztyű, műanyag szatyor/ befőttes üveg, a vizsgálandó hatóanyagot tartalmazó gyógyszer
- **Varható haszon:**
 - Gyors tanulás arról, hogy a **kártevőirtó molekula milyen hatékony lesz egy farmon**
 - A kártevőirtási stratégia **adaptálása:**
 - egy molekula ésszerű használata hatékonynak bizonyult
 - a vegyszercsalád megváltoztatása, ha az első nem bizonyult hatékonynak.
- **Előfeltételek és/vagy korlátok:**
 - Laboratóriumi vagy állatorvosi segítségre van szükség
 - A határidők betartása: a hatékonysági ellenőrzést legkésőbb 13., 14. vagy 15. napon kell elvégezni.
 - Költség: 12-15€/elemzés (csoportonként). A laboratórium ára 30 €.



Ismerje meg az
alkalmazkodás
érdekében

Költség-haszon és fenntarthatósági elemzés



• Additional Costs (in green, items related to environmental evaluation too)				
	Increase	Decrease	Percentage	Euro
• Fuel	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Labour (man-hours) ¹	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	1,5 %	... €
• Equipment/materials (e.g. weigh scales, formalin etc.) ²	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	2 € / analysis
• Feeding : concentrates ³	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	... %	... €
• Feeding : forages	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Electricity	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Water (water, troughs, piping etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Seed	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Fertilizer	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Sprays (herbicides, pesticides etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Contractor charges (ploughing, spraying, harvesting etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Medicine (antibiotics, anthelmintics, vaccinations) ⁴	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	... %	-1 €/ewe
• Technical advise	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Vet services ⁵	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	200 €
• Lab services ⁶	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	60 €
• Other external services	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Others (specify):	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
Total	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		

• Additional Incomes				
	Increase	Decrease	Percentage	Euro
• Output per ewe (e.g. meat, milk, wool)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Quality bonus (carcass confirmation, fat and protein composition etc.) ⁷	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Farm schemes and direct payments	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
Others (specify):	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
Total	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		

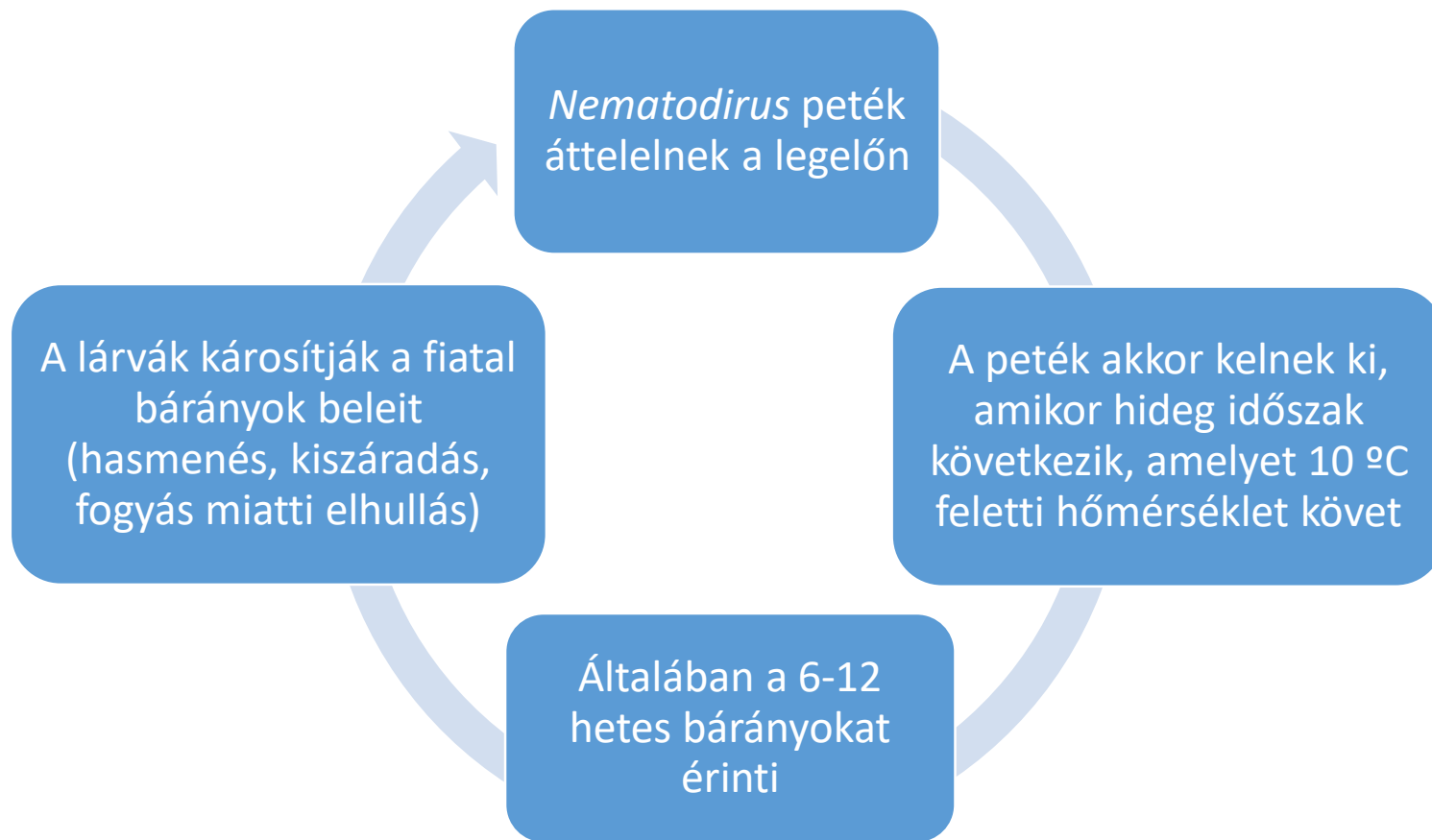
Average increase in earning (per ewe, ha, etc.) (€/) €

- Ennek a megoldásnak az a fő célja, **hogy jobban megismerje a gyógyszer hatékonyságát** a gazdaságában előforduló kórokozókkal szemben, és különösen az általában használt termékekkel szembeni rezisztencia azonosítása.
- Az azonosított **többletköltségek** a következők: 10 órás munka a minták begyűjtésére és az eredmények megvitatására, 2 € műanyag zacskó vagy kesztyű, 200 € az állatorvosi látogatás és 60 € az elemzés (4 elemzés, egyenként 15 €).
- A hatékony **termékek jobb ismerete** lehetővé teszi a jobb egészségügyi kezelést, így a termékek jobb minőségét, a **jobb takarmányozási hatékonyságot és a kezelés csökkentését**.
- **A jobb takarmányozási hatékonyság** javítja a globális környezeti hatást és csökkenti a termékegységenkénti ÜHG-szintet. A felhasznált gyógyszerek csökkentése lehetővé teszi a talajba történő kibocsátások csökkentését és a **talaj biológiai sokféleségére gyakorolt hatások csökkentését**.
- A társadalmi mutatókat tekintve ez a **megoldás jobb állatjólétet tesz lehetővé az állomány egészségi állapotának javulásával és a gazdaságról alkotott kép jobbá tételét a felhasznált vegyszerek csökkentésével**.

Nematodirus elleni védekezés - előrejelzés és féreghajtó használat



Háttér: elsősorban a 6-12 hetes bárányokat érinti



1. ábra *Nematodirus* életciklus

Nematodirus elleni védekezés - előrejelzés és féreghajtó használat



A megvalósítás módja:

- Határozza meg a kezelést
 - DAFM előrejelzés
 - Klinikai tünetek
 - farm kockázat
- Klinikai tünetek
 - hasmenés, kiszáradás, fogyás
 - a bárányok abba hagyhatják az evést, így a hasmenés csak nyálkás váladékból állhat
 - a kiszáradt bárányok összegyűlhetnek az itatóvályúk körül

Kezelés

- kezelje benzimidazol alapú termékkel, hogy a szezon későbbi szakaszában megőrizze más áztatások hatékonyságát
- nincs maradék aktivitás a Nematodirus ellen, ezért egy második kezelésre lehet szükség
- lehetőleg ne tartsa bárányokat nagy kockázatú legelőn

Várható haszon:

- A kezelés helyes időzítése pozitívan befolyásolja a bárány teljesítményét
- Használjon benzimidazol termékeket az anthelmintikus rezisztencia megelőzésére a gazdaságokban

Az anthelmintikus rezisztencia csökkentése



Háttér

- A belső paraziták jelentős költséget jelentenek az ipar számára - termelékenység csökkenése
- kontrolmérések kezelése
- anthelmintikus rezisztencia - a gyomorférgék azon képessége, hogy túléljék a féregkezelést
- sok juh gazdaságban problémaként jelenik meg
- Tudnia kell – ha a termékek hatékonyak a gazdaságban –, hogy az AR csökkentéséhez szükségesek a kezelési változtatások

Hogyan határozzuk meg az AR-t a gazdaságokban

A széklet peteszám-csökkentési vizsgálata (FECRT)

- trágya mintavétel az adagolás előtt és után
- AR gyanítható, ha a FEC < 95%-os csökken



Az anthelmintikus rezisztencia csökkentése



1

- Ne adagoljon felnőtt anyajuhokat, hacsak nincs bizonyított szükség

2

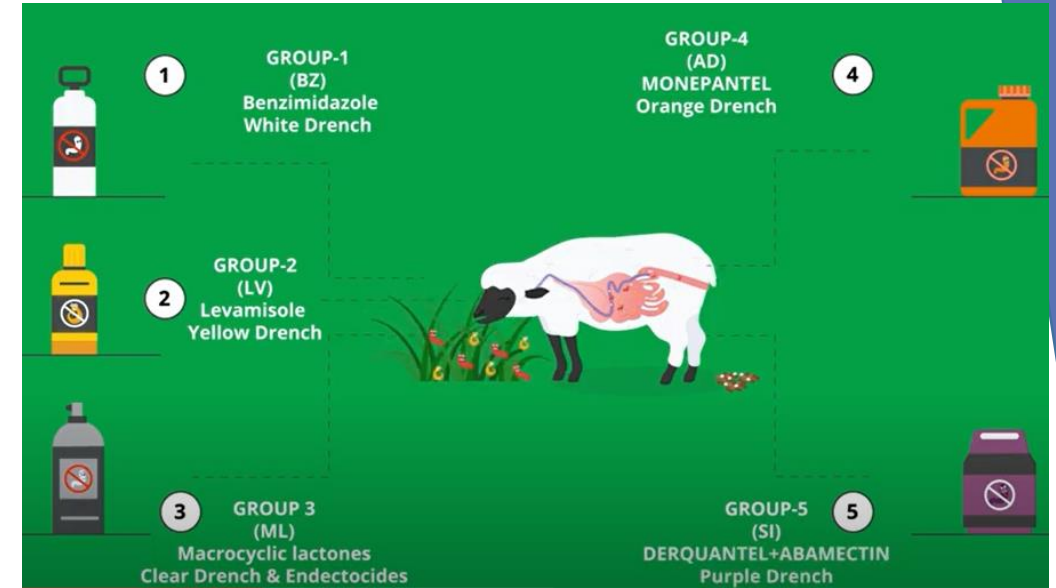
- Használja az 1-benzimidazol csoportot a Nematodirus kezelésére

3

- Karanténózzajuhokat a farmra érkezéskor

4

- Drench teszt/széklet pete szám



Várható haszon:

- Meghosszabbítja az anthelmintikus termékek hatékonyságát
- Növelje az állomány teljesítményét és jövedelmezőségét

Költség-haszon és fenntarthatósági elemzés



• Additional Costs				
	Increase	Decrease	Percentage	Euro
• Fuel	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Labour (man-hours)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	...%	... €
• Equipment/materials (e.g. weigh scales, formalin etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Feeding : concentrates	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Feeding : forages			... %	... €
• Electricity	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Water (water, troughs, piping etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Seed	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Fertilizer	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Sprays (herbicides, pesticides etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Contractor charges (ploughing, spraying, harvesting etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Medicine (antibiotics, anthelmintics, vaccinations) ^{1,2}	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	<2%	... €
• Technical advise	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Vet services	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Lab services ³	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	100%	... €
• Other external services	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Others (specify):	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
Total	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
• Additional Incomes				
	Increase	Decrease	Percentage	Euro
• Output (e.g. meat, milk, wool) ⁴	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	5%+	... €
• Quality bonus (carcass conformation, fat and protein composition etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
• Farm schemes and direct payments	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
Others (specify):	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	... %	... €
Total	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
Average increase in earning (per ewe, ha, etc.)			(€/...)	... €

- *A féreghajtó rezisztencia csökkentése a gazdaságban **javítja az állatok teljesítményét, és csökkenti a szükséges féreghajtó szerek mennyiségét és típusát.** Ha féreghajtó rezisztencia alakul ki, az anthelmintikus szerek költségei jelentősen megnövekednek a 4. és 5. csoportba tartozó férgek (narancs/amino-acetonitril származékok és lila/spiroindolok) miatt.*
- *Az anthelmintikus rezisztencia csökkentése **javítja a takarmányozás és a legeltetés hatékonyságát,** mivel az állatok növekedési üteme javul, és fiatalabb korukban vágják le őket. A hasított testre jutó **üvegházhatású gázok kibocsátása csökken** az állatok jobb teljesítményének köszönhetően.*
- *Az anthelmintikus rezisztencia csökkentése **javítja az állatok jólétét,** jobb munkakörnyezetet teremt és **csökkenti a fizikai munkát,** mindez pozitív hatással van a gazdálkodó imázsára.*



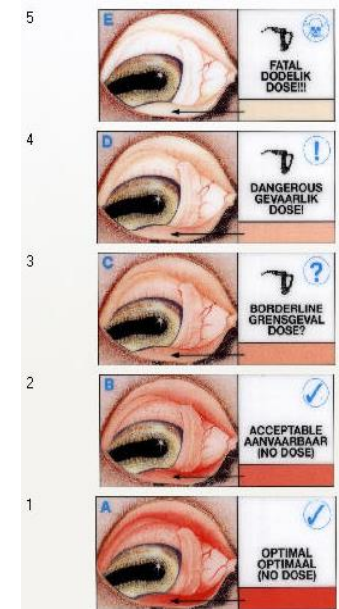
A FAMACHA pontszám értékelés

Szükséglet/probléma: Belső parazitizmus (anyajuh/növendék)

Cél : állatok kezelésére a hatékonyabb parazitairtas felé, csökkentett antibiotikum- és féregghajtó-használattal

Leírás :

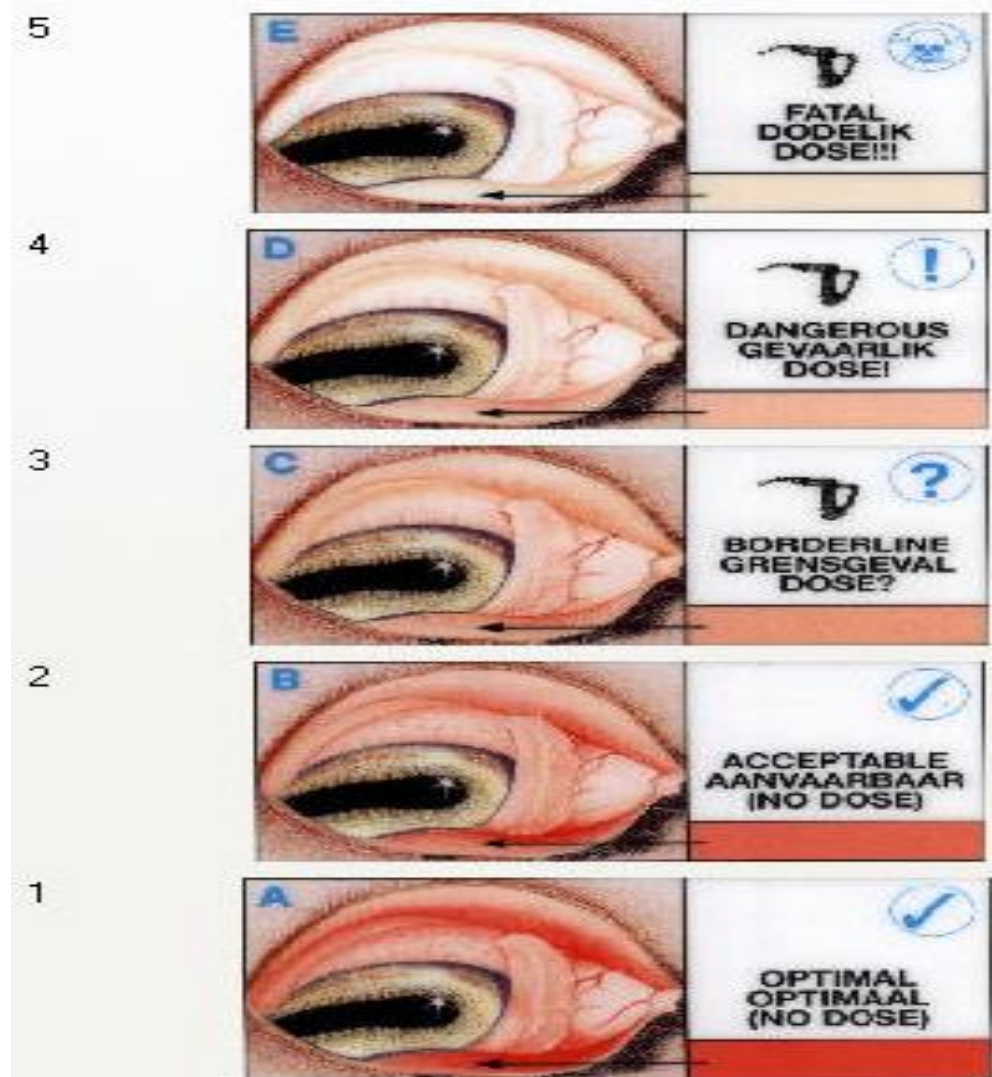
- ✓ A közelmúltban célzott szelektív kezeléseket (TST) javasoltak az anthelmintikus szerek használatának csökkentésére és a populációk menekültben tartásának elősegítésére.
- ✓ A TST indikátor messze legismertebb példája a FAMACHA.
- ✓ A FAMACHA© rendszer célja a *H. contortus*-szal fertőzött birkák klinikai azonosításának elősegítése volt a szem kötőhártya nyálkahártyájának színének összehasonlítása egy öt színekategóriát ábrázoló színekártyával.
- ✓ Ez egy egyszerű eljárás a juhok által viselt parazitaterhelés közelítésének meghatározásához.



Cél:
egyszerű eljárás a
parazita
terhelésre



A FAMACHA pontszám értékelés



- **A megvalósítás módja:** A szem nyálkahártyájának színét a FAMACHA szemszintáblázata alapján öt kategóriába sorolták be:

- 1 (A) = vörös, nem vérszegény;
- 2 (B) = vörös-rózsaszín, nem vérszegény;
- 3 (C) = rózsaszín, enyhén vérszegény;
- 4 (D) = rózsaszín-fehér, vérszegény;
- 5 (E) = fehér, súlyosan vérszegény.

Cél:
egyszerű eljárás a
parazita
terhelésre



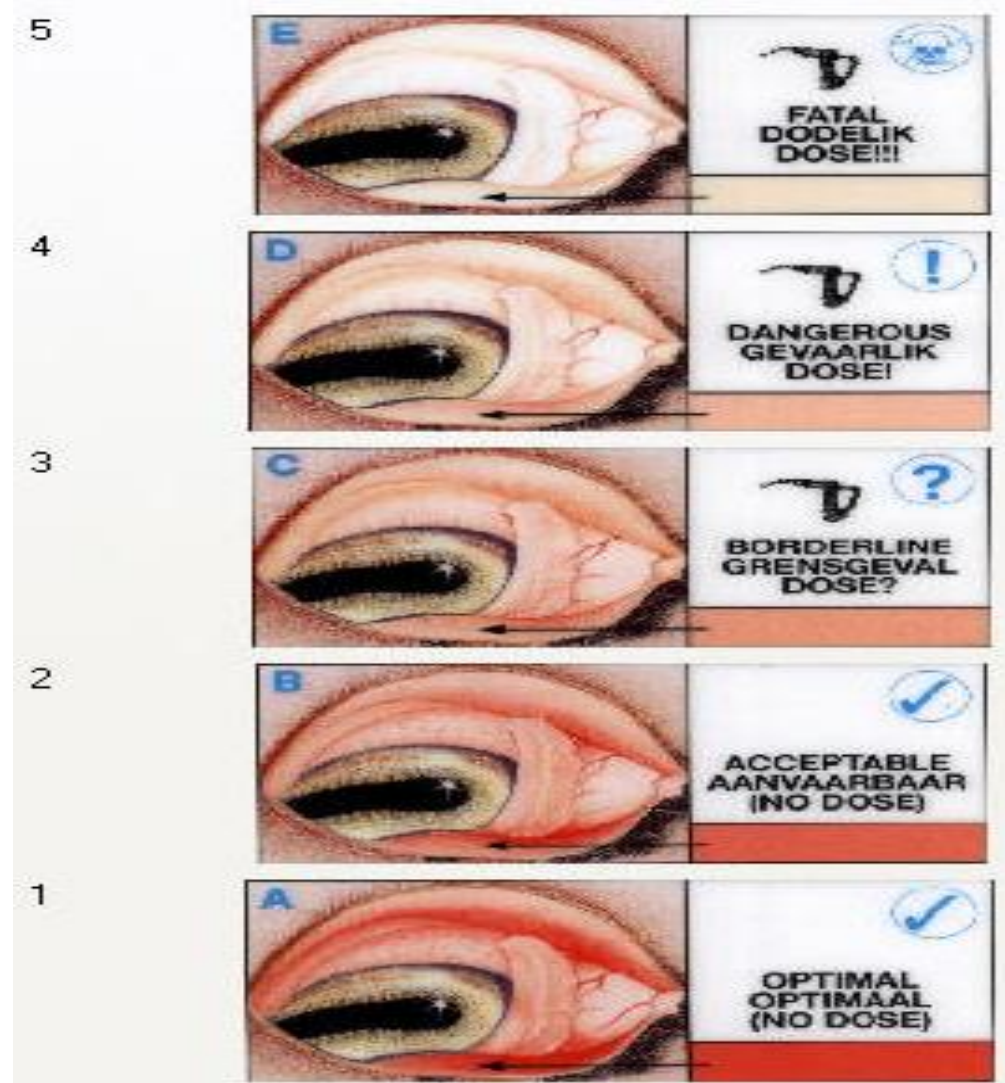
A FAMACHA pontszám értékelés



INSTRUCTIONS FOR USE

1. Examination

- Examine sheep in good, natural light
- Open the eyelid as shown in the sketch
- Push the upper eyelid down with the upper thumb, while the lower thumb gently pulls the lower lid downward
- Look especially at the colour inside the lower eyelid
- Open the eyelid for a short time only, or else the mucous membrane may become redder
- Compare the colours seen to those on the reverse side of this card
- Score the sheep A to E and proceed as explained in the pamphlet
- If in doubt, score the sheep at the lower (paler) category
- Examine weekly and no less than every 2 weeks





A FAMACHA pontszám értékelés

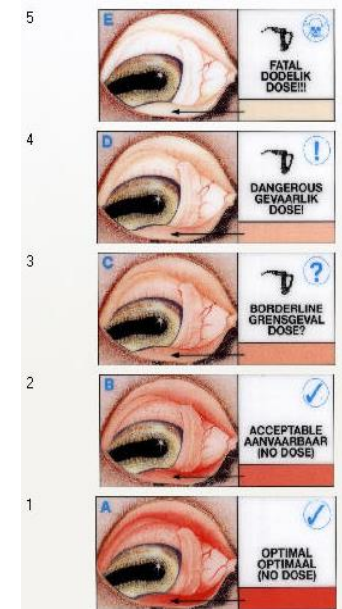


- **Várható haszon:**

- A gazdálkodók egyszerűen, gyorsan és olcsón kimutathatják az állomány belső parazita státuszát

- **Előfeltételek és/vagy korlátok: :**

- Előfordulhat, hogy a FAMACHA-teszt nem elegendő minden olyan állat kimutatására, amelynek magas a széklet peteszáma
- A FAMACHA-teszt nem lehet az egyetlen eszköz, amellyel eldöntheti, hogy féregtelenít-e.
- További értékelésekre, például az FEC-re lenne szükség
- A nem megfelelő adag féreghajtó rossz eredményt adhat a FAMACHA pontozásnál
- Minden értékelést ugyanannak a személynek kell végeznie



Cél:
egyszerű eljárás a
parazita
terhelésre

SCOP információk, beleértve a fonálféreg előrejelzését



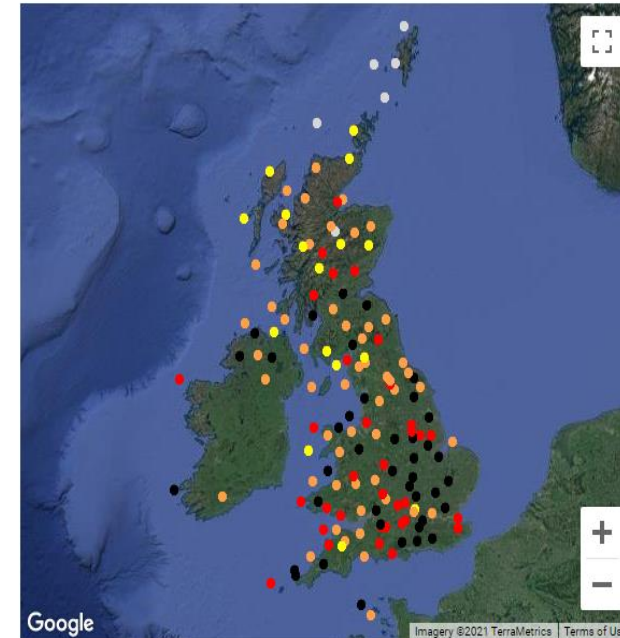
Szükséglet/probléma: Egyéb belső paraziták (bárányok esetén)

Cél: Megoldások biztosítása a fonálféreg korai felismerésére és kezelésére

Leírás:

- A SCOPs (Sustainable Control of Parasites) weboldal számos eszközt és információt tartalmaz a különféle belső és külső paraziták kimutatásához, ellenőrzéséhez és kezeléséhez.
- Különösen érdekes eszközök
 - Nematodirus előrejelzés (az Egyesült Királyságban)
 - „Ismerd meg féreghajtókat” kiadvány

Nematodirus Forecast



Risk at a Glance

Each dot on the map represents a weather station. Zoom in on the map and click on the weather station closest to you - but **read more below** on how the information relates to your holding.

- Negligible Risk
- Low Risk
- Moderate Risk
- High Risk
- Very High Risk

Powered by [DarkSky](#) and [Met Office Datapoint](#)

SCOP információk, beleértve a fonálférgék előrejelzését



• A megvalósítás módja:

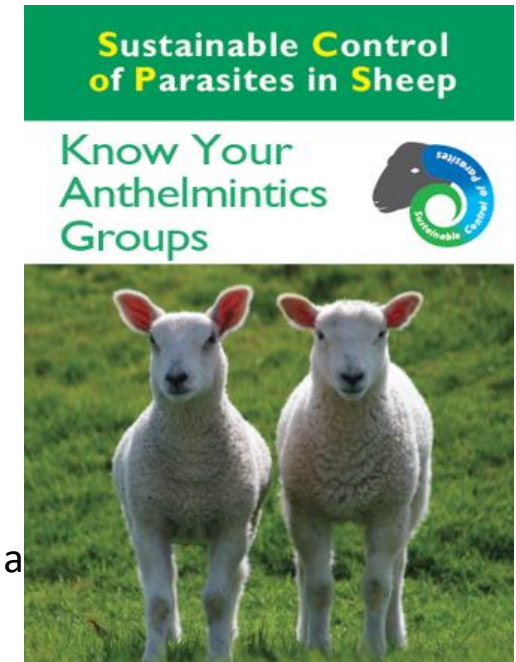
- Mérje fel a fonálféreg kockázatát a helyi időjárás-előrejelzési adatok és egyéb információk alapján, a gazdaság legeltetési naplójával összefüggésben.
- Ha kezelésre van szükség, olvassa el az „Ismerje meg a féreghajtókat” útmutatót és a weboldalon található egyéb szakirodalmakat.

• Várható haszon:

- Annak azonosítása, hogy a bányák különböző csoportjai mikor vannak kitéve a nematodirus veszélyének. Az előrejelzés a nematodirus kikelésének időpontját jósolja, hogy lehetővé tegye a megfelelő intézkedések megtételét a gazdaságban.
- A SCOP-ok áttekintést adnak a fonálféreg (valamint más belső és külső paraziták) kezelésére használható megfelelő termékekről is.

• Előfeltételek és/vagy korlátok :

- Csak Egyesült királysági időjárás előrejelzés (esetleges bővítés?)
- A helyi időjárás adatokhoz való hozzáférés
- Legeltetéstörténeti ismeretek.
- A gazdának tisztában kell lenniük a kezelés hatékony alkalmazhatóságával.
- Jó probléma kezelő készség.



Cél:
A fonálférgék
korai
felismerése

Célzott szelektív kezelés (TST) alkalmazása anyajuhok esetében



Szükséglet/probléma: Belső parazitizmus (anyajuh és növendék)

Cél : Az anthelmintikus termékekkel szembeni rezisztencia csökkentése

Leírás :

- A TST megközelítés csak azon állatok kezelésén alapul, amelyeknek féreghajtó kezelésre van szükségük
- Egy algoritmus („Happy Factor”) minden hónapban kiszámítja az egyes állatok célsúlyát a korábbi súlya és az adott időszakban fogyasztható fű mennyisége alapján.

Az állat kezelése azon alapul, hogy az állat eléri-e egyéni célsúlyát vagy sem

- Ha súlya meghaladja a célsúlyt, az állat nem részesül kezelésben
- Ha a súlya kisebb, mint a célsúly, az állat kezelést kap



Cél:
40%-kal
csökkenteni a
szerhasználatot

Célzott szelektív kezelés (TST) alkalmazása anyajuhok esetében



- **A megvalósítás módja:**
 - A fű biomassa mérése 2 héttel a TST-kezelés előtt
 - Az előző alkalommal gyűjtött bárányok súlyának elküldése
 - Számítsa ki a célsúlyt minden egyes bárány esetében
 - Feltöltés a Trutestre
- **Várható haszon:** **lelassul** az antihelmintikus kezeléssel szembeni rezisztencia, **visszaszorul** az anthelmitikus rezisztencia
- **Előfeltételek és/vagy korlátok:**
 - A méréseket rendszeresen el kell végezni
 - Válogató rendszer EID leolvasóval
 - Hozzá férés a **Happy Factor** algoritmushoz



No treatment

Treatment

Cél:
40%-kal
csökkenteni a
szerhasználatot



Költség-haszon és fenntarthatósági elemzés

• Additional Costs (in green, items related to environmental evaluation too)				
	Increase	Decrease	Percentage	Euro
• Fuel	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	0 %	0 €
• Labour (man-hours)	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	21 %	-0.08 €
• Equipment/materials (e.g. weigh scales, formalin etc.)	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	100 % (if you need to buy an EID crate)	5000 €
• Feeding : concentrates	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	0 %	0 €
• Feeding : forages	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	0 %	0 €
• Electricity	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	1-2 %	10-20 €
• Water (water, troughs, piping etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	0 %	0 €
• Seed	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	0 %	0 €
• Fertilizer	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	0 %	0 €
• Sprays (herbicides, pesticides etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	0 %	0€
• Contractor charges (ploughing, spraying, harvesting etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	0 %	0 €
• Medicine (antibiotics, anthelmintics, vaccinations)	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	56 %	-1.80 €
• Technical advice	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	0 %	0 €
• Vet services	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	0 %	0 €
• Lab services	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	0 %	0 €
• Other external services	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	0 %	0 €
• Others (specify):	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	0 %	0 €
Total	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	38%	
• Additional Incomes				
	Increase	Decrease	Percentage	Euro
• Output per ewe (e.g. meat, milk, wool)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	0 %	0 €
• Quality bonus (carcass confirmation, fat and protein composition etc.)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	0 %	0 €
• Farm schemes and direct payments	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	0 %	0 €
Others (specify):	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	0 %	0 €
Total	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>		
Average increase in earning (per ewe, ha, etc.)			(+1.88 €/lamb)	~1700 € for 900 lambs (return on EID crate investment = ~3 years)

- Ez a megoldás **csökkenti** a bányók és a fiatal pótbányók **féreghajtási kezelésének igénybevételét** (és ezáltal a költségeket), anélkül, hogy a növekedésüket veszélyeztetné. Emellett drasztikusan csökkenti a gazdaságon belüli munkaerőt. A megoldáshoz egy **EID-panelolvasóval** és egy gazdaságirányítási szoftverrel ellátott mérlegelő ládára van szükség.
- Ez a megoldás csökkenti a féreghajtó kezelések és termékek használatát, és csak azokat az állatokat célozza meg, amelyek nem birkóznak meg a féregfertőzéssel. **Csökkenti** a legelőkön a rezisztens férgek levetését, az anthelmintikus kezelések **kimosódását** a talajban. Kevesebb terméket használunk fel, így kevesebb műanyag palackot kell kidobni. **Növeli a legeltetés hatékonyságát**, mivel a megközelítés megköveteli a gazdálkodótól, hogy rendszeresen mérje a fűtermelést, így tájékoztatást ad a fű rendelkezésre állásáról. Nem veszélyezteti a bányók növekedését.
- A megoldás **csökkenti** a féreghajtó szerekkel szembeni **rezisztenciát**, csökkenti a gazdaságok munkáját, mivel kevesebb állatot kell kezelni, javítja az állatok jólétét, mivel csak a kezelésre szoruló állatot célozza meg, javítja a gazdák megítélését, mivel **csökkenti a gyógyszerek esetleges kimosódását** a környezetbe, és javítja a környezetet (jobb a mikrobiofauna számára).



Hogyan kezeljük...









Sántaság

*6 megoldás
3 tipp és trükk*



EuroSheep által javasolt megoldások

Megoldás neve	Ország
A sántaság kezelése	
Hogyan ismerjük fel a sántaság különböző okait	
Útmutató a lábfürösztő kezeléséhez	
A patafürdető kialakítása és stratégiája	
Célzott vízvezető rendszer a legelőn	
Sántaság	

Tippek és trükkök

- [Ír tipp és trükk a patafürösztéshez – YouTube](#)
- [A sántaság kezelése](#)
- [Skót tipp és trükk, a superhorog](#)



Sántaság: Okok + Megoldások



Háttér

- Sántaság
 - A jóléti és gazdasági érdekek közös ügye
 - csökkenti az anyajuhok és bárányok teljesítményét
 - fő okai: interdigitális bőrgyulladás, lábdaganat és a juhok fertőző digitális bőrgyulladása (CODD).



Gyulladás:

- Vörös, nedves interdigitális tér
- Lehet fehér/szürke pasztaszerű pergamén.
- Szórhullás az interdigitális térben



Lábdaganat:

- A szarv némi elkülönülése az alatta lévő élő szövetektől
- Bűzös szagú, szürke, elhalt szövet



CODD:

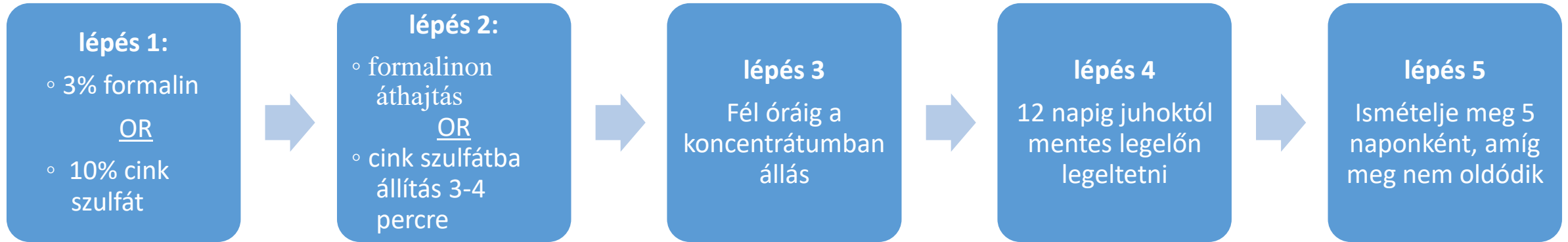
- Hajhullás a koszorúér sáv felett
- A szarv elválása a koszorúér sávától
- Vér, némi szürke pernyével, nincs erős szag.
- A pataszarv teljesen leválhat

Sántaság: Okok + Megoldások



Kezelés

- Lábfürösztés a gyulladásra és a lábdaganatra



- A sánta juhokat a gyógyulásig a fő állománytól elkülönítve kell tartani.
- Lábgombásodás elleni vakcina alkalmazható, ha az állományban tartósan fennáll a probléma. A tartósan sánta anyajuhok nyilvántartása és selejtezése.
- Alternatív megoldásként a leforrázást oxitetraciklin spray-vel, a lábsömört pedig hosszú hatású antibiotikummal kezelje állatorvosi felügyelet mellett.
- A CODD előírt antibiotikumot igényel állatorvosi felügyelet mellett.

Előnyök:

- Javuló állatjólét
- A sántasággal kapcsolatos gazdasági veszteségek csökkentése

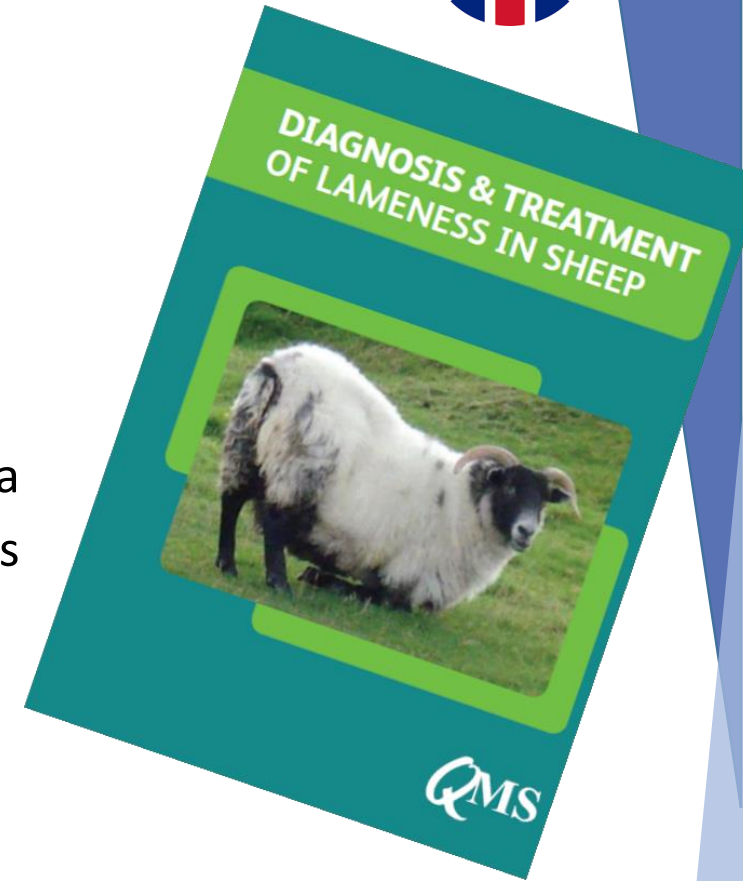
Hogyan ismerjük fel a sántaság különböző okait

Szükséglet/probléma: Sántaság (anyajuh, bárány, növendék)

Cél : A sántaság különböző okainak **felismerésében és kezelésében** való segítségnyújtás.

Leírás :

- Quality Meat Scotland (QMS) készített egy hasznos zsebkalauzt, amelyet a juhok karámban történő kezelése során lehet használni a helyes diagnózis és a kezelési lehetőségek biztosítása érdekében.
- Általános tippek a pata kezelésekhöz
 - A normális, egészséges láb azonosítása
 - Útmutató a különböző sántasági okok helyes diagnosztizálásához és kezeléséhez
 - A legjobb gyakorlatok útmutatója a lábfürdetéshez és a körmözéshez

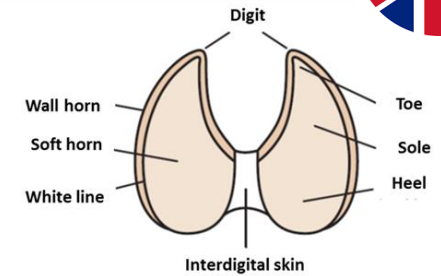


Aim:
Correctly
identifying and
treating
lameness

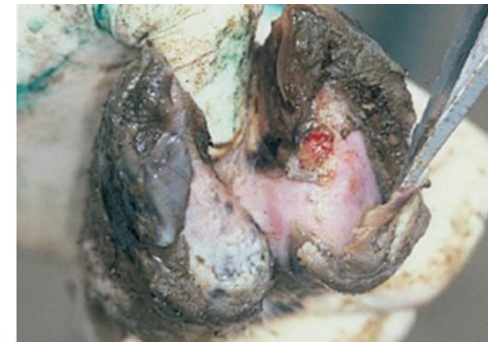
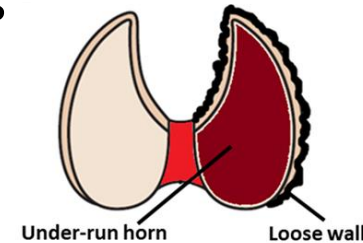
Hogyan ismerjük fel a sántaság különböző okait



- **Hogyan vezessük be:**
- Rendszeres megfigyeléssel



- **Várható haszon:** A sántaság helyes diagnózisa és kezelése **javítja a jólétet és a termelékenységet.** További lehetséges előnyök közé tartozik a felhasznált **antibiotikumok** mennyiségének **csökkentése.**



• **Előfeltételek/korlátok:**

- Annak tudatosítása, hogy a **környezeti feltételek** milyen hatással lehetnek az **incidencia szintjére.**
- A megfelelő antibiotikumok használatának és **hatékony alkalmazásának** ismerete.

Cél

A sántaság különböző okainak megfelelő azonosítása

Útmutató a lábfürösztő kezeléséhez

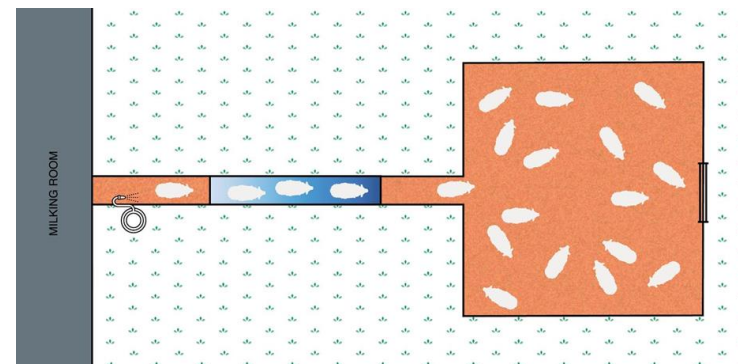
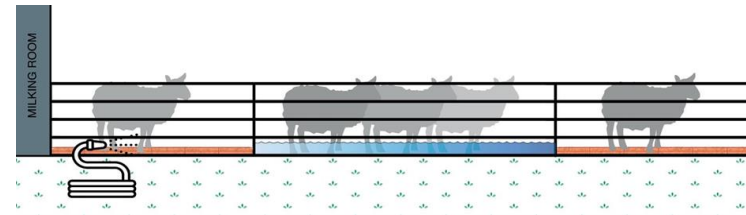


Szükséglet/probléma : Sántaság

Cél : Útmutató a lábfürdés megfelelő kezeléséhez a lábprothadás és a sántaság megelőzése és ellenőrzése érdekében a juhoknál.

Leírás :

A lábfürdetést a birkák lábának fertőtlenítésének módszereként tartják számon, miután azokat a korábban sántaságot mutató gazdaságban korlátozott területen gyűjtötték. Ha egy juhcsoport egy adott ideig zárt területen tartózkodik, nagyobb a valószínűsége annak, hogy megfertőzik egymást. Emiatt a gazdálkodóknak szisztematikusan át kell vinniük őket egy lábfürdőn.



Cél:
A lábfürösztő
kezelések
lebonyolítása

Útmutató a lábfürösztő kezeléséhez



- **Hogyan vezessük be:**
- Azon gazdaságokban, ahol előfordult sántaság, bizonyos időszakokban a kezeléseket minden alkalommal el kell végezni, amikor a juhokat kis helyen tartják és gyűjtik, de legalább *évente egyszer*
- A kezelési időszakokat mindig mérlegelni kell, amikor a betegség klinikailag jelen van, és megelőző intézkedésként egy-két hónappal a betegség előfordulása szempontjából történelmileg veszélyeztetett szezon (nedves évszak) előtt.
- A fenti javaslatokat figyelembe véve a lábfürdőt röviddel a fejőhelyiség vagy az istálló után kell elhelyezni, ahol a juhok éjszakáznak.
- A kezelésekhöz 10%-os cink-szulfátos vagy 10%-os réz-szulfátos oldat javasolt, amelyen a juhoknak legalább 5-10 percig kell állniuk. Jelenleg nem áll rendelkezésre bizonyíték a különböző kezelési szerek összehasonlítására. A gazdálkodóknak olyan vegyszeres kezelést kell választaniuk, amelyben rendelkeznek tapasztalattal.
- Figyelembe kell venni a fertőzött állatok szisztémás antibiotikum-kezelését az állatorvos tanácsa alapján, hogy csökkentsék a fertőzés lehetséges terjedését az egészséges állatokban.
- A vegyszeres kezelés korrigált hígításának megállapításához a gazdának ismernie kell a lábfürdő térfogatát. A túl hígított oldat nem lesz hatékony, míg a túl tömény a birka bőrén fájdalmas elváltozásokat okozhat.
- A lábban lévő szerves anyagok, például sár vagy széklet kevésbé hatékonyan vagy inaktívvá tehetik a vegyszeres kezelést. A vegyszeres lábfürdő előtt erősen javasolt édesvíz használata nyomóspray-vel a lábakon, hogy eltávolítsuk a szerves anyagokat.
- Hagyja legalább 20 percig száradni a bárány lábát egy kemény felületen, mielőtt visszajön legelni. A fürdés után elegendő állásra van szüksége ahhoz, hogy a kezelés hatékony legyen. Ezenkívül a gazdálkodónak szem előtt kell tartania, hogy a réz-szulfát-oldat maradékai elkenhetik a füvet, és veszélyes rézmérgezést okozhatnak.
- A kezelés eredményessége érdekében a lábfürdőt a készítménytől, a lábfürdő méretétől és a kezelésbe vett birkák számától függő gyakorisággal kell feltölteni.
- A gazdának tisztában kell lenniük a kezeléshez használt vegyszerek egészségügyi kockázataival. Javasoljuk, hogy megfelelő egyéni védőfelszerelést viseljenek, és a termékeket szellőző helyen használják.

- **Várható haszon:** Szabványosított megközelítés a lábprothadás és a kapcsolódó sántaság elleni védekezésre és felszámolására, amely lehetővé teszi az optimális jólét és a gazdasági előnyök elérését, beleértve a tejtermelést is.

Design and strategy of the hoof bath



Szükséglet/probléma : Sántaság

Cél : A sántaság előfordulásának szabályozása

Leírás :

3 db 1,5 m hosszú medencéből álló lábfürdő kialakítása, csíkos padlóval, hogy a pata kinyíljon és rálépéskor érintkezzen a termékkel:

- az 1. szappanos vizes medencében,
- valamint a 2. és 3. fertőtlenítő oldattal, formalinnal vagy réz-szulfáttal. ,

A 3 medencének leeresztő dugóval kell rendelkeznie.



Cél:
A sántaság
előfordulásának
szabályozása

Design and strategy of the hoof bath



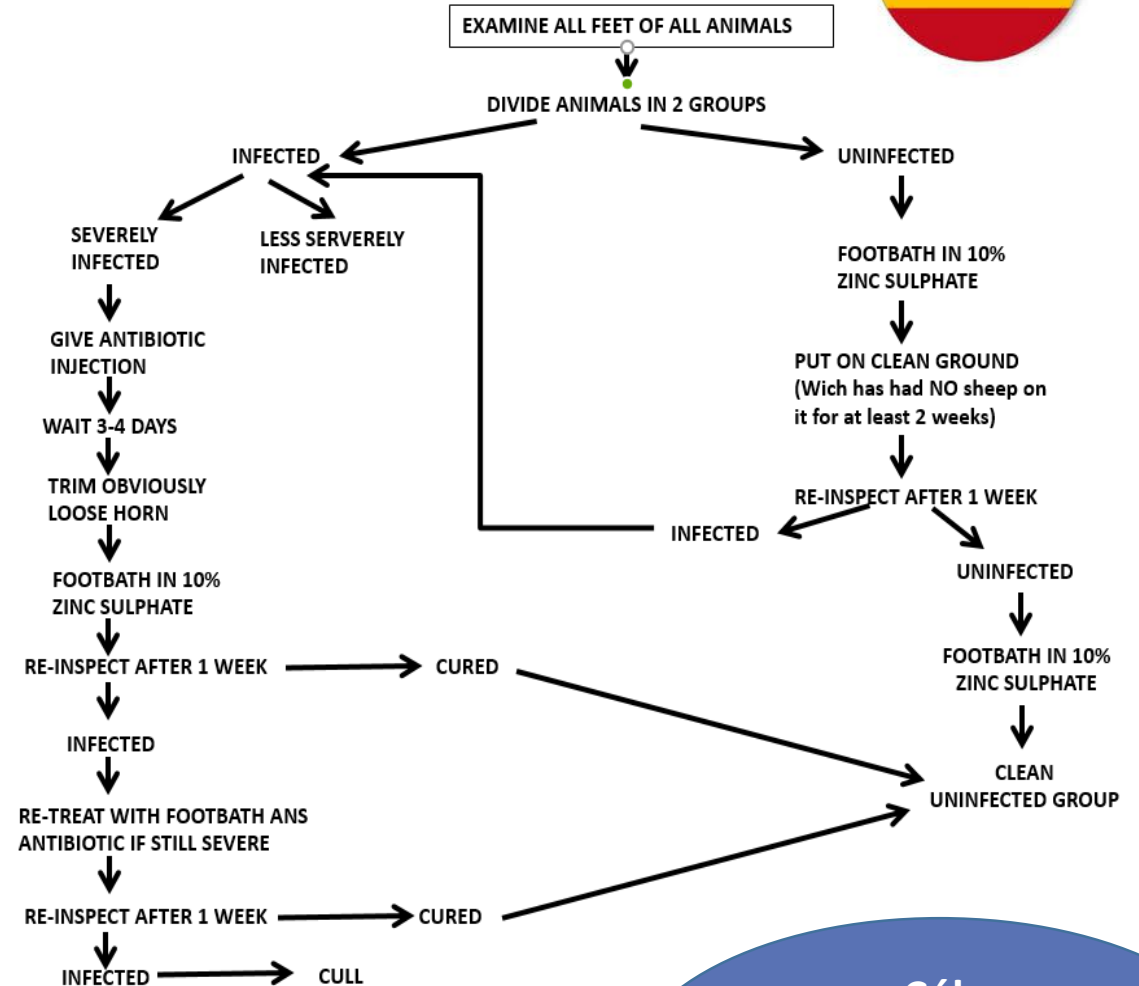
Hogyan vezessük be: (lásd a képen)

Várható előnyök:

- Szabályozza és csökkenti a sántaság előfordulását
- Megnövekedett termelés felnőtt állatoknál, megnövekedett termékenység, megnövekedett átlagos napi gyarapodás bárányoknál.
- Csökkentett költségek, kezelések és munkaerő

Előfeltételek/korlátok:

- Lábfürdő
- A patafürdő termék higiénikus körülmények között tartása



Cél:
A sántaság előfordulásának szabályozása



Célzott vízelvezető rendszer a legelőn

Szükséglet/probléma: Sántaság (anyajuh/növendék)

Cél : Pontos megoldásokat kínálni a legelőkön kialakult sántaság különböző okaira

Leírás :

- ✓ A nedves legelő növelheti a lábon a mikrobák aktivitását, és a körmök közötti szövetek károsodását, körömrothadást és ízületi gyulladást okozhat nedves évszakban.
- ✓ Védelmi intézkedésekre van szükség a legelőn kialakult sántaság elkerülése érdekében.
- ✓ Ebből a célból igen alacsony költséggel mesterséges berendezések vagy meredek lejtésű területek alakíthatók ki a gyepekben.



Cél:
Mesterséges
pihenőhelyek a
legelőn



Célzott vízvezető rendszer a legelőn

Hogyan vezessük be: A legelő különböző részein homokból vagy kavicsból mesterséges pihenődombok alakíthatók ki, amelyek nagy vízvezető képességgel rendelkeznek

- A vízvezető csövek elhelyezhetők ezeken a területeken a vízvezetés javítása érdekében.
- Miután a juhok befejezték a legeltetést a nedves legelőkön, ezeken a területeken kell pihenni vagy kérődzni.
- Ez idő alatt a nedves láb megszáradhat, és megelőzhető a sántaságot okozó mikrobák elszaporodása.





Célzott vízelvezető rendszer a legelőn

Várható előnyök:

A legelő nedvessége által okozott sántaság csökkentése javítja az állatok jólétét és termelékenységét, valamint csökkenti a kezelési költségeket és a felhasznált antibiotikumok mennyiségét.

Előfeltételek/korlátok:

- Alacsony költségű
- A pihenőhelyeket úgy kell kialakítani, hogy a legelő ne károsodjon.
- Jó kezelési lehetőségek





Sántaság

Szükséglet/probléma: Sántaság (anyajuh/bárány/növendék)

Cél : A cél az, hogy ne legyenek sánta bárányok.

Leírás :

- ✓ A bárány az anyja alatt van, majd az elválasztás után a hizlaldába kerül.

Hogyan vezessük be:

- Rendszeres lábápolás állomány szinten.
- A lábfürdő rendszeres használata javasolt.
- Folyamatosan ellenőrizni kell, ha valamelyik nem gyógyul, újra be kell fogni és újra el kell végezni a kezelést.



Sántaság

Várható előnyök:

- Jobb állatjólét
- Jobb növekedés

Előfeltételek/korlátok:

- A lábfürösztő megléte
- Válogatókarám



Nézzze meg az eredményeinket!



@EuroSheepEU



EuroSheep



EuroSheep EU Channel



@EuroSheepEU



EuroSheep EU

<https://eurosheep.network>

